

SLOVENSKI

Poročevallec

Izdaja in tiska časopisno-založniško podjetje Slov. poročevallec... Direktor: Rudi Janžura... Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5...

Sestanek štirih zunanjih ministrov Dnevni red ima štiri točke

Sestanek je minil »zelo gladko in hitro« - Ženevska konferenca bo obravnavala v glavnem evropska vprašanja - O podrobnostih sestankov ne bo sporočil

ŽENEVA, 19. julija. (Tanjug). Ministri za zunanje zadeve štirih velesil so se danes prvič zbrali na ločeni seji, da bi proučili vprašanja, o katerih so včeraj popoldne razpravljali predsedniki vlad. Namen današnjega sestanka je bil vskladiti predloge, ki so jih v svojih govorih izrazili predsednik Eisenhower, predsednik vlad Faure, eden in Bulganin. Se vedno so precejšnje razlike med posameznimi predlogi, kar velja zlasti za predloge zahodnih delegacij. Sodi se pa, da odločitev Bulganina, da je pripravil sprejeti predloge francoskega predsednika Faure kot podlago za razgovore, daje upanje, da bi mogli na podlagi francoskih »spetih točk« o Nemčiji izdelati delovni okvir za bodoče razgovore.

Na davišnji tajni seji so se ministri Dulles, Molotov, Pinay in Macmillan sporazumeli, da pridejo na dnevni red seje predsednikov vlad naslednja vprašanja: 1. Združitev Nemčije, 2. varnost v Evropi, 3. razorožitev in 4. razvoj zvez in odnošajev med Vzhodom in Zahodom.

Ministri so tudi sprejeli predlog francoskega predstavnika Pinaya, ki je predsedoval davišnjem sestanku, da bodo morbitno vključitev ostalih vprašanj, ki so bila omenjena v govorih na včerajšnji prvi seji, prepustili predsednikom vlad štirih velesil.

Dejstvo, da so sprejeli na dnevni red samo štiri točke, kaže na nagel sporazum med velesilami glede bistvenih proceduralnih vprašanj ter na skupno željo, da bi ženevski sestanek obravnaval v glavnem evropsko problematiko. Kakor se je zvedelo, je minil današnji sestanek ministrov v prijaznem ozračju. Razgovori so potekali »zelo gladko in hitro«. Po sestanku ni bilo izdano nikakršno uradno sporočilo. Predstojniki oddelkov za tisk štirih velesil, ki so hkrati uradni predstavniki svojih vlad, so se dogovorili, da bodo dali podlago o govorih svojih ministrov za zunanje zadeve. Lani na berlinski konferenci ni veljala takšna praksa. Ženeva, 19. jul. (AFP) Pred-

vseh štirih velesil. Predsednik Eisenhower ni prišel na kosilo, ker kot vodja države iz protokolarnih vzrokov ne more biti navzoč pri kosilu, ki ga prireja predsednik vlade. Dveji bo britanski predsednik Eden priredil večerjo na čast sovjetski delegaciji. Ženeva, 19. jul. (Tanjug). - Uradni francoski predstavnik je danes zanikal vesti in glasove, da zahodne sile baje ne soglašajo glede nemškega vprašanja. Večina francoskih, britanskih in ameriških dopisnikov je v svojih sinočnih poročilih iz

Zeneve omenila neenotnost ameriških in britanskih predstavnikov glede predloga predsednika Faure o združitvi Nemčije in sistemu evropske varnosti. Francoski predstavnik je izjavil, da so take govorice popolnoma neutemeljene in bi lahko samo škodovala uspehu konference. V krogih ameriške delegacije pa še vedno vztrajajo pri tem, da je francoski predstavnik prišel s svojim predlogom, ne da bi bil prej o tem obvestil zahodne delegacije o nadrobnostih svojega načrta.

Wuppertal, 19. jul. (AFP). Zahodnonemški podkancler Blücher je izjavil sinoči, da je bil govor predsednika francoske vlade Edgarja Faure v Ženevi »velik dogodek«. Zadnja leta smo lahko ugotovili, da se je

Sukarno in Nehru New Delhi, 19. jul. (Reuter). Predsednik indijske vlade Nehru in predsednik Indonezije Sukarno sta se danes v New Delhiju posvetovala o svetovnem položaju in luči četrtne konference v Ženevi. Predsednik Sukarno se je ustavil v Delhiju na poti v Meko.

Med razgovorom je Nehru predsedniku Sukarnu podal pregled najvažnejše vsebine razgovorov z državniki držav, ki jih je bil obiskal. V središču pozornosti vseh je večerja, ki jo je sinoči priredil predsednik Eisenhower na čast Bulganinu, Hruščevu, Molotovu in Zukovu. Ga. Eisenhower, ki sicer ni bila navzoča na večerji, je sprejela sovjetske predstavnike in jim izročila poročno darilo za hčerko Zukova, ki se bo te dni poročila v Moskvi.

Ko je sporočil vse te nadrobnosti, je ameriški predstavnik zlasti poudaril »prisrčnost in toplino« zdravic, ki so jih pri večerji izrekli Eisenhower in Bulganin, Dulles in Molotov. Sovjetski in ameriški minister za zunanje zadeve sta dejala, da sta prepričana, da »stari spori ne bodo ovirali, da bi sedaj skupno delali za uspeh konference.«

V imenu svoje vlade sem zastopnikom ostalih treh velesil razložil francoske predloge za rešitev problema, od čigar ureditve sta odvisna pomirjenje napetosti in prava organizacija miru. Duhove prevzemajo vprašanje združitve Nemčije in posledice tega dejanja za evropsko varnost. Če bi prišlo do združitve Nemčije, menim, da letane bi ogrozila naše varnosti. Pariški sporazumi so dovolili Nemčiji armado, katere obseg

se v svetovnem javnem mnenju izoblikovalo določeno stališče, ki bo končno obrodilo sadove, je dejal Blücher in dodal, da sta »federalna vlada in Bundestag prepričana pristaša evropske enotnosti in se nikoli ne bosta odvrnila od te poti.«

Zahodnonemški kancler Adenauer je sinoči prisel v München v Švici, kjer bo ostal šest tednov. V rezidenci v Münchenu bo kancler sprejemal razne osebnosti Zahodne Nemčije, ki kot opazovalci spremljajo četverno konferenco v Ženevi.

LONDON, 19. jul. (Po telefonu od stalnega dopisnika »Politike« in »Slov. poročevalca«.) Prve vesti iz Ženeve so povzročile v Londonu dobro razpoloženje. Britanski občutki so res trenutno daleč od brezbriznega zama, ki bi bil lahko v drugih okoliščinah in na drugem mestu obeležen kot konec prekipele človeške nepotrpežljivosti. Čeprav se lahko v tisku in v razgovorih sliši mnogo velikih besed, vendar ni nobenega posebnega presenečenja. O Ženevi se dosti govori, toda od nje se malo pričakuje.

To pa ne pomeni, da so Angličani, oziroma točneje povedano, njihovi politiki v tem trenutku pesimisti. Se bolj negotovo bi bilo iskati vzroke tej vzdržnosti v posebnostih njihovega značaja in navad, ki jih često ovirajo v tem, da bi se

Palača narodov v Ženevi, kjer zaseda konferenca

Samo začetek začetka?

Po mnenju Britancev je treba odstranjevati najhujše ostanke napetosti in žarišča vojne počasi, korak za korakom

brez zadržkov veselili nečesa, kar je drugim všeč. Britanski politiki pravijo, da je ženevska konferenca zelo koristna in da bo zgodovinskega pomena, da pa jo je kljub temu treba realno ocenjevati samo kot skromen začetek začetka kot poskus, da se vzpostavijo mednarodni človeški odnosi. Tu pravijo, da so njihovi prvaki odpotovali v Ženevo z malo upanja, da bodo tam sklenili kak velik posel, toda z mnogimi osebnimi ambicijami, ki naj bi bile v Ženevi kronane še z enim osebnim triumfom sira Anthonyja Edena. Po njihovih ocenah je ženevski sestanek dosegel najvišji uspeh v tem, da se je pričel v pravem trenutku, kajti tako je končno odprta nova stran sodobne politične zgodovine, v kateri mora potrpeljiva diplomacija utirati nove steze v bodočnost.

Kdo bi mogel — se vprašujejo — konkurirati Britancem v potrpežljivosti, diplomatski spretnosti in izkušnjah? Po mnenju nekaterih se zaradi tega tisto, kar oni v začetku ženevskih razgovorov nudijo kot svoj nasvet, omejuje na postopno, previdno izboljšanje dosedanjih odnosov, in to predvsem v Evropi, ki jim je najbližja, ne pa na neke radikalne spremembe teh odnosov, z drugimi besedami — na poskus, da se izognejo riziku spremembe, ki bi v nezahvalni meri zrušila ravnotežje evropskega stanja, v katerih je vloga Velike Britanije kot velike sile nesporna. Namesto tega iščejo stičnih točk in čeprav začasne sporazume med dvema svetovnima blokoma.

vo bi bilo iskati vzroke tej vzdržnosti v posebnostih njihovega značaja in navad, ki jih često ovirajo v tem, da bi se

Faure o svojih predlogih

»Prepričan sem, da bomo dosegli uspehe, ki jih svet pričakuje...«

Lyon, 19. jul. (AFP). Časopis »Progres de Lyons« je davi objavil izjavo, ki jo je dal temu časopisu predsednik francoske vlade Edgar Faure. »Prvi dan konference je omogočil zavzeti stališče. Izjave, ki bodo podlaga za razgovore prihodnjih dni, me prepričujejo, da se je konferenca dobro začela, kar je dobro znamenje, da bomo dosegli uspehe, ki jih svet pričakuje.«

omogočilo izboljšanje življenjske ravni vseh narodov. Ko govorimo o razorožitvi, je popolnoma naravno, če omenimo tudi atomsko nevarnost. — Francija nima atomske bombe in se je namenila usmeriti nuklearne raziskave k miroljubnim smotrom. Zato je tembolj razumljivo, če zahteva, da bi našli način za učinkovito nadzorstvo. Sefi vlad, zbrani v Ženevi, ne morejo ostati ravnodušni do klica sveta, ki drhti pred nevarnostjo vojne.«

U Nu na Japonskem Tokio, 19. jul. (AP). Predsednik burmanske vlade U Nu je prisel davi v Tokio na štiri-dnevni obisk. Na tokijskem letališču ga je pozdravil japonski minister za zunanje zadeve Sigemitsu. Burmanski predsednik je imel krajši govor, v katerem je dejal, da je prišel na Japonsko, da bo zboljšal zveze s to državo. Povedal je tudi, da se bo pogovoril z japonskimi državniki o zvezah med državama.

Po mnenju Britancev je treba za dosego tega uspeha odstranjevati korak za korakom najbolj rigorozne ostanke dosedanjih napetosti, oblađiti razbeljena žarišča nevarnosti, sprejeti pomirjenje, toda ne odložiti »vojaške opreme«. Z drugimi besedami: vsak bi ostal na svojem mestu, toda na sedanjem političnem zemljevidu Evrope bi bilo treba napraviti majhne spremembe, da bi si lahko eden in drugi oddahnil z večjim zupanjem in iskal novih poti za bodočnost. Če smemo verjeti boljšim poznavalcem britanske politike in britanskih želja, bi ženevski mirovni sestanki najbolj razveselili uradno Britanijo, če bi bil zapisan v zgodovini kot začetek novega razdobja, v katerem bo »hladna vojna« odstopila mesto hladnemu miru.

Proračunsko nadzorstvo, o katerem sem govoril, pa je videti lažje. Krediti, ki bi se sprostil z znižanjem vojaških stroškov, bi lahko uporabili za mednarodni sklad ekonomskih in socialnih investicij, kar bi se v primeru združitve ne bi moral v ustrezni meri povečati. Razen tega je Zahodna Nemčija vključena v sistem evropske varnosti, čigar članice so pripravljene priznati njegovo izključno obrambno naravo. Menim pa, da bi varnostni problem utegnil najti posrečeno rešitev v okviru francoskega predloga za razorožitev. Nadzorstvo ostane seveda pogoj za resnično in učinkovito izvajanje razorožitve.

Po mnenju Britancev je treba za dosego tega uspeha odstranjevati korak za korakom najbolj rigorozne ostanke dosedanjih napetosti, oblađiti razbeljena žarišča nevarnosti, sprejeti pomirjenje, toda ne odložiti »vojaške opreme«. Z drugimi besedami: vsak bi ostal na svojem mestu, toda na sedanjem političnem zemljevidu Evrope bi bilo treba napraviti majhne spremembe, da bi si lahko eden in drugi oddahnil z večjim zupanjem in iskal novih poti za bodočnost. Če smemo verjeti boljšim poznavalcem britanske politike in britanskih želja, bi ženevski mirovni sestanki najbolj razveselili uradno Britanijo, če bi bil zapisan v zgodovini kot začetek novega razdobja, v katerem bo »hladna vojna« odstopila mesto hladnemu miru.

Kratek obisk turškega podpredsednika Beograd, 19. jul. (Tanjug). Na poti iz Pariza v Carigrad je včeraj popoldne okrog 17. ure prisel na zemunsko letališče podpredsednik turške vlade Fatih Rustu Zorlu. Na zemunskem letališču, kjer se je ustavil za eno uro, so ga pozdravili podsekretar v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Srdjan Prica, šef protokola Pavle Beljanški in svetnik v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Ilija Topalovski.

Od turške strani so podpredsednika vlade čakali turški veleposlanik v Beogradu Sadi Kavur, svetnik veleposlanstva Kemal Koč in osebje veleposlanstva. Podpredsednik turške vlade se je med postankom prisrčno razgovarjal z državnim podsekretarjem Srdjanom Prico.

RAZPOLOŽENJE PRI VEČERJI

Ženeva, 19. julija. (AFP). V krogih ameriške delegacije so zadovoljni z razgovori na sinočni večerji, ki jo je priredil predsednik ZDA na čast sovjetski delegaciji. Maršal Bulganin je, kakor izjavljajo ti krogi, ponovil teze, ki jih je bil navedel v včerajšnjem govoru v Palači narodov, predsednik Eisenhower

pa je dejal maršalu Bulganinu, da obžaluje odziv, ki so ga imele pri Rusih njegove besede o mednarodnem komunizmu in vzhodnoevropskih državah. Izrazil je mnenje, da ta dva problema ne moreta biti ovira za zadovoljiv razvoj sedanjih posvetovanj.

Koeksistenca — glavna snov

Zasedanje interparlamentarne unije se začne 25. avgusta v Helsinkih — Menijo, da bo pristopila tudi Sovjetska zveza

Beograd, 19. jul. (Tanjug). Določena je delegacija jugoslovanske skupine interparlamentarne unije za 44. zasedanje konference interparlamentarne unije, ki bo od 25. do 31. avgusta letos v Helsinkih na Finskem. V jugoslovanski delegaciji so predsednik jugoslovanske skupine interparlamentarne unije in podpredsednik zvezne ljudske skupščine Vladimir Simić kot šef delegacije, član Zveznega izvršnega sveta Anka Berus, predsednik zakonodajnega odbora zveznega sveta Zvezne ljudske skupščine dr. Makso Snuderl in član odbora za gospodarstvo pri svetu proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine ing. Boris Bakrač.

Kakor se je zvedelo, bo glavna snov konference v Helsinkih, koeksistenca in komisija interparlamentarne unije bo to važno snov obravnavala po naslednjih vidikih: pravni in moralni principi koeksistence, sedanje stanje mednarodne varnosti in razorožitve, razvoj

mednarodnih izmenjav na gospodarskem in kulturnem področju. O vseh teh vprašanjih bodo izdelane resolucije in predlogi, o katerih bodo glasovali posameci in skupno. 1951, ko se je vračala iz Istambula od letne skupščine interparlamentarne unije. Člani naše delegacije se bodo na Danskem predvsem zanimali za delovanje združenih organizacij.

Naša delegacija posveča tej točki dnevnega reda veliko pozornost. Na konferenci bodo razpravljali tudi o resoluciji britanske delegacije o okrepljeni medparlamentarne unije. Pričakujejo, da se bo medparlamentarni uniji priključila tudi Sovjetska zveza, kajti februarja letos je vrhovni sovjet ZSSR naglasil v neki svoji resoluciji, da so osebni kontakti v mednarodnih odnosih zelo koristna stvar, ter pozval parlamente raznih držav, naj se zavzamejo za take stike.

Na avgustovskem zasedanju medparlamentarne unije bodo razpravljali tudi o emigraciji, o boju proti brezposelnosti ter o enakopravnosti diplomov za razne poklice. Izvoljeni bodo tudi novi člani izvršnega odbora. Odhajajoč iz Finske, bo jugoslovanska interparlamentarna delegacija vrnila obisk danski interparlamentarni skupini, ki je obiskala Jugoslavijo že leta

Ratifikacijske listine v Avstriji

Moskva, 19. jul. (AP). Britanska vlada je danes deponirala v sovjetskem ministrstvu za zunanje zadeve ratifikacijske listine državne pogodbe o Avstriji. Britanski odpravnik poslov Perrot je izročil listine prvemu pomočniku ministra za zunanje zadeve Kuznjecovu. Ameriška vlada je deponirala svoje ratifikacijske listine pred 14 dnevi.

Partiz, 19. jul. (TASS). Znani sovjetski pisatelj Mihajlo Solohov je bil včeraj za 50-letnico odlikovan z Leninovim redom. Odlikovanje mu je izročil predsednik Vrhovnega sovjeta ZSSR Kliment Vorožilov.

22. julija ob 9. uri dopolnje bo odkrite spomenika žrtvam belogradističnega nasilja na Urhu.

Okrajni odbor Zveze borcev ter prebivalce mesta in okolice, da se to svečanosti udeleže.

Nehru o svojih obiskih

Indijski premier je govoril o sodelovanju z Jugoslavijo, o ženevski konferenci ter še o drugih perečih vprašanjih

NEW DELHI, 19. jul. (Tanjug). »Jugoslavija in Indija se bosta posvetovali o mednarodnih vprašanjih, kadar koli bo to potrebno, pogledali pa bosta svoje prijateljstvo tudi na gospodarskem in na drugih področjih.« je izjavil danes indijski premier Nehru na konferenci za tisk, ko je odgovarjal na vprašanja novinarjev v zvezi s svojim obiskom v Jugoslaviji in drugih državah.

Glede na posamezne točke jugoslovansko-indijske izjave je dejal, da se ni določil čas za izmenjavo gospodarskih misij, kakor je bilo to navedeno v izjavi, da pa je Indija v stalnem stiku z Jugoslavijo. Kar se tiče izmenjave stališč o mednarodnih problemih, je to praksa med prijateljskimi državami sploh, še bolj pa pride to v poštev glede Jugoslavije, s katero ima Indija mnogo skupnega pri obravnavanju mednarodnih problemov. Premier Nehru je tudi poudarjal, da se Indija zelo zanima za jugoslovansko prakso

sodelovanja proizvajalcev pri vodstvu gospodarstva. Govorec o mednarodnih problemih, je Nehru omenil najprej Ženevo ter izrazil upanje, da bo konferenca uspešna, kar se bo zgodilo le v primeru, če se bo uveljavila atmosfera sodelovanja in če ne bo več v veljavi »jezik groženj in odnošajev med državami.« Nadalje je naglasil, da je daljni vzhod med najvažnejšimi svetovnimi problemi ter da mora prejšnjost priti do nove konference, pri kateri bi poleg Kitajske sodelovale tudi

druge zainteresirane azijske države. Ko so ga novinarji vprašali, kako je glede vzhodnoevropskih držav, je Nehru dejal: »Vse te države so priznane kot suverene države od nas in od Združenih narodov. Zaradi tega ni mogoče govoriti o nekakšni spremembi statusa. Kar se tiče tujega pritiska, ta ni omejen na Evropo ter je samo posledica hladne vojne in bo prenehal pri zmanjšanju napetosti in pri likvidiranju vojaško-strateških motivov.«

— Ko je omenil kitajsko-ameriške odnošaje, je ugotovil zadovoljivo spremembo v stališču ameriške vlade in ameriške javnosti do Pekinga, odgovarjajoč na vprašanje o Kominformu, pa je dejal, da »uveljavljanje principa koeksistence ne trpi aktivnosti organizacije, kakršna je Kominform.«

Kratek obisk turškega podpredsednika

Beograd, 19. jul. (Tanjug). Na poti iz Pariza v Carigrad je včeraj popoldne okrog 17. ure prisel na zemunsko letališče podpredsednik turške vlade Fatih Rustu Zorlu. Na zemunskem letališču, kjer se je ustavil za eno uro, so ga pozdravili podsekretar v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Srdjan Prica, šef protokola Pavle Beljanški in svetnik v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Ilija Topalovski.

Od turške strani so podpredsednika vlade čakali turški veleposlanik v Beogradu Sadi Kavur, svetnik veleposlanstva Kemal Koč in osebje veleposlanstva. Podpredsednik turške vlade se je med postankom prisrčno razgovarjal z državnim podsekretarjem Srdjanom Prico.

Sprejem na jugoslovanskem veleposlanstvu v Londonu

London, 19. jul. (Tanjug). — Jugoslovanski veleposlanik v Londonu dr. Vladimir Velevič je priredil nocoj sprejem na čast delegaciji stalne konference mest in mestnih občin Jugoslavije. Delegacija, v kateri so predsedniki mestnih občin ljudskih odborov Zagreba, Sarajeva, Skoplja in Reke, je na tritedenskem obisku v Veliki Britaniji, kamor jo je povabilo britansko ministrstvo za zunanje zadeve.

VREME

Vremenska napoved za sredo: Menjajoče oblačno vreme, včasih nekaj padavin nevihtnega značaja predvsem jutraj in popoldne. Temperatura ponoči med 15 in 20, najvišja med 23 in 26°C.

Lep pregled tekstilne industrije

Leskovec, julija. — Tretji sejem tekstila in tekstilnih strojev v Leskovcu — središče tekstilne industrije Srbije, daje lep pregled naše tekstilne industrije in njenih uspehov. V treh letih je ta sejem postal sejem mednarodnega pomena. Letos razstavljajo poleg 100 domačih tekstilnih tovarov in podjetij tudi proizvajalci iz petih tujih držav: Zahodne Nemčije, Italije, Poljske, Madžarske in Bolgarije. Lep uspeh, če ga primerjamo s številom razstavljajcev na prejšnjih sejnih, saj je na prvem sejmu sodelovalo le 11 razstavljajcev in na drugem 34 razstavljajcev.

OKUSNI MODERNI VZORCI

Kljub dotrajnosti strojnega parka, barv, surovin itd., je tekstilna industrija v povojnih letih vseeno precej napredovala in v mnogem ne zaostaja za tujimi podjetji. To potrjuje obilica vzorcev iz zelo okusnimi vzorci na leskovečkem sejmu. Pestrost na sejmu bi bila lažje večja, če bi na njem ne pogrešali mnogih znanih vodilnih slovenskih tekstilnih tovarov. Ženske tkanine prav gotovo zavzemajo prvo mesto med razstavljenimi izdelki. Vojvodinske tovarne razstavljajo kra-

Prilodni mesec bo začela obratovati tovarna sulfatne celuloze

Sarajevo, 19. julija. V novotovarni sulfatne celuloze v Maglaju je začelo prvo poskusno obratovanje kalorične centrale in obrata za oskrbo z vodo. Nato bodo poskusili tudi obrate za proizvodnjo celuloze, natrij papirja in natrij vreč, dokončno obratovanje vseh obratov pa se bo začelo sredi prihodnjega meseca.

Tovarna sulfatne celuloze v Maglaju bo proizvedla letno 24.000 ton celuloze, 22.000 ton natrij papirja in 16.800 ton natrij vreč. Te količine bodo zadostovale za kritje vseh domačih potreb, ki smo jih doslej krili samo iz uvoza.

Praznik mesta Celje

Celje, 19. julija. — 20. julij je praznik mesta Celja. Prebivalci tega mesta ob Savinji ga praznujejo v spomin na ustanovitve prve celjske čete 20. julija 1941 na Razevski pri Sentjurju. V spomin na ta dan in prav tako na čast Dneva vstaje je mest-

Desetletnica osvoboditve v Dalmaciji

Split, 19. jul. Ob proslavi 27. julija, Dneva vstaje v Hrvatski, in desetletnice osvoboditve države bo skupina borcev iz narodnoosvobodilne voje krenila iz Splita na devetdnevni partizanski pohod po sledih IV. in V. sovražnikove ofenzive. Obiskali bodo postojanke okoli Livna, Prozora, Jablanice, Sutjeske, Zelengore, Kolašina in Petrovega polja. Ob tej priliki bodo na področju, kjer so se borile dalmatinske brigade, odkrili 25 spominskih plošč in piramid.

Vojni muzej iz Beograda bo odprl v Splitu razstavo »Partizanske delavnice«. Dne 27. julija bodo v ladjedelnici »Split« splovili novo potniško ladjo »Jadrac« iz serije ladij tipa »Jugoslavija«. V Sibeniku bodo 27. julija odprli novi stadion, imenovan po narodnem heroju Radu Končarju, ki so ga l. 1942 ustrelili na tem kraju italijanski fašisti. V bližini Knina bodo pri Mokrem polju odkrili spomenik padlim borcem, njihove kosti pa bodo prenesli v skupno grobnico.

Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane poziva vse prebivalce Ljubljane, vse hišne svete, družbene in strokovne organizacije, vse industrijske, trgovske, gostinske in obrtne obrate, vse zavode in ustanove, da v petek, dne 22. t. m. za praznik Dneva vstaje, izobesijo na svojih stavbah zastave.

Predsednik MLO: Dr. MARIJAN DERMASTIA

Nagrajevanje proizvajalcev za sortno seme žitaric

Beograd, 19. julija. Na seji upravnega odbora Zveze kmetijskih zbornic Jugoslavije, ki je bila danes v Beogradu, je bil sprejet sklep o delitvi premij za proizvodnjo sortnega semena pšenice, rži, ječmena, ovsa, riža in soje.

Te nagrade bodo razdeljene iz zveznega sklada za pospeševanje kmetijstva, priporočeno pa je bilo, naj bi tudi okrajni ljudski odbori iz svojih skladov za pospeševanje kmetijstva stimilirali proizvodnjo kakovostnega semena teh žitaric. Razen tega je bilo priporočeno, naj bi tudi žitni skladi iz sredstev za samostojno razpolaganje pomagali pospeševanju proizvodnje kakovostnega semena pšenice in drugih žit.

Premije bodo dobile kmetijske organizacije za proizvedeno

Na sejmu so se letos prvič pojavile nekatere nove predilnice in tkalnice, med njimi tudi štipska in prištinska. Kljub temu, da so to mlade tovarne, so med njihovimi razstavljenimi izdelki nekateri že zelo dobre kakovosti.

DOMAČA OPREMA ZA TEKSTILNO INDUSTRIJO

Ocena bi bila le enostranska, če bi govorili le o tekstilu. Na sejmu so namreč razstavljali tudi proizvajalci opreme za naše tekstilne tovarne. V prvi vrsti je med temi razstavljajci potrebno omeniti številne slovenske tovarne, poleg vojvodinske tovarne »Ge-Ge« iz Ade, katerih izdelki predstavljajo močno prizadevanje za hitro modernizacijo naših zastarelih tovarov. Omeniti je treba slovenske tovarne barv in kemikalij, ki iz dneva v dan nudijo vse več kemičnih izdelkov domačim tekstilnim tovarom.

Veliko pozornost so vzbudile tekstilne naprave iz držav z veliko tradicijo na tem področju. Mnogi ljudje iz naših tekstilnih tovarov z zanimanjem ogledujejo in preizkušajo delo tekstilnih strojev iz Italije, Poljske in ostalih držav.

Več proizvodnih posvetovanj

Vedno več znakov s terena in iz raznih razprav kaže na to, da je potrebno več koordiniranega dela in več proizvodnih posvetovanj v gospodarstvu, oziroma da sedanja organizacija medsebojnih posvetovanj ne zadostuje več. To potrebo lahko opazimo povsod, tako v kmetijstvu kakor v industriji. Vzrokov za to je več. Naj navedem nekaj primerov, ki to potrebo poudarjajo in ilustrirajo.

Prva mednarodna razstava lesa, ki je bila nedavno na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, je na primer nazorno pokazala tesno povezanost lesne industrije z drugimi panogami in-

dustrije. Razumljivo je, da ne more biti hitrega napredka lesne industrije, če ne bo obenem napredovala tudi industrija, ki dopolnjuje s svojimi izdelki lesno-industrijsko proizvodnjo. Tako je industrijska predelava lesa odvisna od industrijske proizvodnje kleja in lakov, ki jih predelava uporablja pri proizvodnji končnih lesnih proizvodov. Zato si je težko zamisliti hiter in uspešen razvoj lesne industrije brez povezanosti in proizvodnih posvetovanj z industrijami, ki sodelujejo s svojimi proizvodi v procesu lesno-industrijske proizvodnje.

V zgoraj navedenem smislu je bila značilna tudi razprava v komisiji za kmetijsko-strokovno, pospeševalno in propagandno službo na letnem obnem zboru Glavne zadrudne zveze Slovenije. Prav v tej komisiji je najmočnejše izraženo težnja po proizvodnih posvetovanjih kmetijskih proizvajalcev s proizvajalci žit, krmil, škropliv in prasil. Kakor tudi po posvetovanjih kmetijskih proizvajalcev s proizvajalci strojev in orodij, ki jih v kmetijstvu uporabljajo. Le tako bo lahko kmetijski proizvajalec dobil v roke tisto, kar imamo najboljšega in

GOSPODARSKE VESTI

Sovjetska trgovina z Argentino. Argentinski izvoz v Sovjetsko zvezo v preteklem letu, je znašal 37 milijonov dolarjev, ta znesek pa se nanaša samo na osem mesecev preteklega leta. Med drugim je Argentina izvažala v Sovjetsko zvezo posebno meso, kožo, rastlinska olja in mlečne proizvode.

Argentinski izvoz iz Sovjetske zveze pa je v preteklem letu znašal 36 milijonov dolarjev, 17 to predvsem proizvode topilni.

Promet v amsterdamski luki. Po podatkih administracije amsterdamske luke je skozi to šlo v letu 1954 5513 ladij v primerjavi s 5309 ladjami v letu 1953. Skupna tovarna teža ladij je znašala 6.735.000 ton v primerjavi s 6.221.000 ton v letu 1953. Istočasno je bilo v luko uvoženega 4.376.000 ton blaga, od katerega je 1,4 milijone ton pripadalo transportni trgovini. V letu 1954 je bilo iz te luke odpeljanih 2 milijona 636 tisoč ton blaga, od katerega je bilo 762.000 ton transportnega.

Načrti zahodnonemške »Lufthansa«. Pričakujejo, da bo zahodnonemška »Lufthansa« že v teku prihodnjega leta uvedla svoje značne linije v Južni Ameriki in na Srednjem vzhodu. Razširitev linije v Južno Ameriko je bilo omogočeno s podpisom sporazuma Zahodne Nemčije in ZDA o trgovskih zračnih linijah. Sporazum vsebuje osnovne principe za transportne odnose med tema dvema državama in navaja linije, ki se jih bodo njihove službe posluževale.

Francoska proizvodnja motornih vozil. Po mišljenju predsednika družbe Citroën se francoska proizvodnja motornih vozil prepočasno razvija v primerjavi s proizvodnjo drugih vodilnih evropskih držav. Francoska proizvodnja se je razširila za 20,5% in dosegla proizvodnjo 600.400 avtomobilov v letu 1954, medtem ko se je britanska proizvodnja povečala za 24,4%, italijanska za 24,3%, zahodnonemška proizvodnja pa celo za 38,7%. Potrebno bo vložiti mnogo napora, da bi Francija obdržala svoj položaj zvezi z rastočo evropsko konkurenco.

V ZDA pričakujejo redno kmetijsko proizvodnjo. Ameriško kmetijsko ministrstvo je objavilo da bo skupna letna

KONSTITUIRANJE LJUDSKIH ODBOROV NOVIH OKRAJEV

Prva seja novega okrajnega odbora v Kranju

Kranj, 19. julija. — Danes se je sestel novoizvoljeni OLO. Po ločenih sejah okrajnega zbora in zbora proizvajalcev je bila skupna seja obeh zborov, ki jo je vodil najstarejši odbornik Peter Uzar. Okrajni ljudski odbor šteje 120 odbornikov, in sicer 60 okrajni zbor ter 60 zbor proizvajalcev. Predsednik iniciativnega odbora skupnosti komun za Gorenjsko Milan Kristjan je v imenu 10 odbornikov predlagal za predsednika okrajnega ljudskega odbora Milana Košmelja in za podpredsednika Ivana Bertoncija-Johana ter Dušana Horjaka. Uvodoma je govoril o značaju 10-ih občinskih in okrajnih ljudskih odborov tov. Košmelj.

Nato so odborniki izvolili začasno komisijo za volitve in imenovanja ter komisijo za štatus, za personalne zadeve in proračun. Za tajnika okrajnega ljudskega odbora je bil imenovan Pavle Zupancič. Imenovanje so bile tuji komisije za ugotovitev premoženjskih pravic in

Znižanje cen kmetijskih pridelkov v Skoplju

Skopje, 19. julija. Zelo močan dovoz kmetijskih proizvodov na skopski trg je danes vplival na hitro znižanje cen mnogim pridelkom. Tako so ponujali papirko in paradiznik, ki so jo prodajali pred dvema dnevnoma po 60 do 80 din za kilogram, danes po 30 do 40 din za kilogram. Za 5 do 10 din so se znižale tudi cene krompirju, zelju in drugim kmetijskim pridelkom. Računajo, da bo še ta teden prišlo do ponovnega znižanja cen paprika, paradiznika in krompirju ker pričakujejo še večji dovoz. Tudi v ostalih mestih je bilo opaziti naglo padanje cen povrtnine, dočim so cene žitaricam, ki se gibljejo od 50 do 70 din za kilogram, ostale v vsej republiki nespremenjene. Računajo pa, da bo večji dovoz pšenice, ječmena in rži letošnje letine na tržišče povzročil tudi skorajšnje znižanje cen žitaricam.

Vrta I v poskusnem obratovanju

Vlasina, 19. jul. Prvi agregat prve hidroelektrarne v vlasinskem energetskem sistemu — Vrta I je od večerj v poskusnem obratovanju. Agregat je dal elektroenergetski mreži prvih 20.000 kilovatnih ur električne energije.

Izvoz kobre iz Indonezije. Največji del zbranih količin kobre v vzhodni Indoneziji, ki so dosegle 70.000 ton, je izvožen. Prav tako je bilo poslanih 72 milijonov rupij v vzhodno Indonezijo, da bi pospešili odkup kobre, ki se je počasi odvijal, predvsem zaradi pomanjkanja denarnih sredstev na lokalnih odkupnih mestih.

Filmski festival v Pulju končan. Pulj, 19. jul. Danes je bil končan 10-dnevni festival domačega filma. Predvajanju domačih filmov v preteklih 10 večerih je prisostvovalo blizu 110.000 gledalcev. Na tem festivalu so predvajali 9 domačih umetniških filmov, 2 v koprodukciji in 4 tuje, izmed teh dva v tehniki cinemascope. Razen teh so predvajali 28 dokumentarnih in 1 risan film.

Včeraj in danes

Filmski festival v Pulju končan. Pulj, 19. jul. Danes je bil končan 10-dnevni festival domačega filma. Predvajanju domačih filmov v preteklih 10 večerih je prisostvovalo blizu 110.000 gledalcev. Na tem festivalu so predvajali 9 domačih umetniških filmov, 2 v koprodukciji in 4 tuje, izmed teh dva v tehniki cinemascope. Razen teh so predvajali 28 dokumentarnih in 1 risan film.

Koncert Slovenske filharmonije na Bledu. Bled, 19. jul. Turistično društvo na Bledu je priredilo sinoči v počastitev občinskega praznika koncert Slovenske filharmonije v veliki dvorani Kazine. Solista sta bila Vilma Bukovec in Lado Korosec, člana ljubljanske Opera, dirigiral pa je Vilko Sušteršič. Posebno toplo so poslušali sprejel nastop Bukovec, ki se je pravkar vrnila iz Sovjetske zveze.

Zasedanje ljudske skupščine Srbije. Beograd, 19. jul. Jutri se bo sestala ljudska skupščina Srbije. Na dnevnem redu obeh zborov bo predlog zakona o pristojnosti ljudskih odborov občin in okrajev. Republiški zbor bo na svoji posebni seji razpravljaj tudi o dveh zakonskih predlogih: o višjih pedagoških šolah in o ustanovitvi pravne fakultete v Novem Sadu. Na dnevnem redu bodo tudi odločbe o ustanovitvi višje pedagoške šole za ekonomiko in gospodinjstvo v Beogradu, o ustanovitvi in teritorialni pristojnosti okrajnih in okrajnih sodišč, ter o teritorialni pristojnosti okrajnih gospodarskih sodišč. Zbor proizvajalcev bo na posebni seji razpravljaj o predlogu zakona o občinskih dokladah.

obveznosti, ki preidejo na novi okraj, za prevzem arhivov, inventarja in nepremičnin od dosedanjih OLO v Kranju in Radovljici, za vskladitev pravnih predpisov in za plače uslužbenec v gospodarstvu. Namesto dosedanjih 35 občin bo v kranjskem okraju le 11 občin s skupno 344 odborniki. Na današnjem zasedanju so bile sprejete odločbe o določitvi števila odbornikov novih občinskih ljudskih odborov. Bled bo imel 31, Bohinj 44, Cerklje 26, Gorenja vas 25, Jesenice 40, Kranj 45, Radovljica 31, Skofja Loka 31, Trzin 35, Zeleni vrh 25, Ziri 21 ljudskih odbornikov. Statut okrajnega ljudskega odbora Kranj bo sprejet na prvi prihodnji seji, ki bo bržkone 28. julija.

Izkoriščanje monopolnega položaja v trgovini na veliko

Kranj, 19. julija. — Na pobudo komunskega komiteja ZKS v Kranju je bil sklican aktiv komunistov, ki delajo v trgovskih podjetjih, z namenom, da se pogovorijo o enotnem stališču glede izvajanja nedavno izdanih gospodarskih uredb.

Oceno stanja v kranjski trgovski mreži je podal Martin Košir. Poudaril je, da so tudi komunisti, ki delajo v trgovski mreži, odgovorni za to, da se zaradi novih gospodarskih ukrepov ne bodo cene neupravičeno dvigale. Dosti je namreč odvisno od poslovne morale trgovskih uslužbenec, ki morajo imeti pravičen odnos do družbenih fondov prehrane in njihovega razdeljevanja ter do delovnih ljudi. Glede cen je bilo ugotovljeno, da razen manjših nepravilnosti ni bilo neupravičenega povečanja. Svinjsko meso se je pocenilo za 20 din. Glede cen testenin so pa udeleženci opozorili, da so popolnoma odvisni od groističnih podjetij, ki pa so že začela dvigati cene, kar je skoraj gotovo neupravičeno, ker je od izdanih uredb le nekaj dni in so groistični morali imeti zaloge. Zato bo trgovska inspekcija v Kranju izvedla potrebne ukrepe. V gostinstvu sta dvignili cene iz gostinskih podjetij »Evropa« in »Štoržič«. »Evropa« je podražila abonma obeda za 10 din, večerje pa za 5 din, »Štoržič« pa oba

obroka za okrog 5 din. Vsa ostala gostinska podjetja so izjavila, da ne bodo dvigali cen. Tudi v teh dveh podjetjih bo trgovska inspekcija izvršila kontrolo. Ekonomsko neupravičene podražitve pa so se pojavile pri rižu. Te cene navijajo groistični pri domačem in turskem rižu, ki ga trgovine v Kranju nabavljajo iz Dževdželije in Sarajeva. Tako je n.p.r. sarajevsko podjetje »Zemaljski proizvod« v treh pošiljkah riža za trgovino »Zivila« v Kranju podražilo ceno kilograma riža v vsaki pošiljki za 5 din. Ta groistična podjetja, kakor vse kaže spekulirajo, kajti glede riža je bilo jasno rečeno, da bo cena znižana.

Na koncu je govoril Vinko Hafner, ki je med drugim poudaril, da bo ljudski odbor mestne občine Kranja v kratkem ukrenil vse potrebno za ustanovitve potrošniških svetov pri trgovinah. Nadalje je dejal, da zaradi take čvrste politike cen nikakor ne sme trpeti podjetnost trgovskih uslužbenec in asortiman blaga, ki je že tako ali tako pomanjkljiv.

Ukrepi proti navijanju cen

Slovenj Gradec, 19. julija. — Zastopniki okrajne gostinske, trgovske in obrtne zbornice so danes razpravljali o ukrepih za preprečitev navijanja cen posameznih živil, gostinskih uslug in obrtnih storitev. Ugotovili so, da gostinska podjetja doslej niso povisala cen za prehrano. Cena abonmentske hrane se po mnenju udeležencev ne sme spremeniti in je lahko največ 130 do 145 din za vse tri obroke na dan. Pohvaliti je treba restavracijo v Vuzevici, ki vse tri abonmentske obroke nudi za 120 din. Po mnenju udeležencev lahko gostinska podjetja morebitno izgubo pri abonmentih krijejo s prometom alkoholnih pijač.

Upravnik trgovskega podjetja v Misljini, Jože Čas, je takoj po uvedbi novih cen podražil ceno bučnega in jedilnega olja od 330 na 400 din pri litru. Navedeno je tudi kmetijsko zadrugo, naj povisja ceno. Prav tako prodajajo gostinska podjetja v Slovenjem Gradcu slabo obložene zemlje po 25 do 30 din, kar je vsekakor pretirano.

Na sestanku so sklenili, da bodo vse zbornice sklicale v prihodnjih dneh konference s svojimi člani in jim pojasnile, da je vsako zviševanje cen škodljivo in neupravičeno. Okrajni ljudski odbor bo zaostrel davčno politiko proti vsem tistim obrtnikom, ki si bodo skušali ustvariti večja finančna sredstva z navijanjem cen v škodo potrošnika.

Protiperonosporna služba

Poročilo z dne 19. julija. Včeraj je bilo lepo in toplo vreme brez padavin. Srednje dnevne temperature so se gibale med 21 in 24 stopinj C, na Primorskem pa do 28 stopinj C. Davi je bila povsod močna rosa.

Napoved: Opozarjamo vinogradnike Bele krajine, in to predvsem v okolici Kravnja in Semiča, da naj do 21. julija četrtič poskropijo svoje vinograde.

V ostalih predelih Dolenjske in Stajerske čas za četrti škropljenje še ni nastopil.

Uprava hidrometeorološke službe in Kmetijski inštitut

VAŽNO OPOZORILO HMEJLJARJEM

V hmejlskih se je v precejšnji meri pojavil rdeči pajek Hmejljarji, preglejte svoja hmejljska, zlasti na lahkih zemljah. Cim ugotovite okužbe, poskropite s Systoxom 5,85% (pol del na 100 litrov vode), ali s Pestoxom 0,15% (1,0 del na 100 l vode), ali s Parationom 0,05% (pol del na 100 l vode), ali s Fosterom 0,05 (pol del na 100 l vode).

Pri uporabi sredstev bodite previdni, ker so strupeni!

Hmejljarski inštitut Zalec.

obroka za okrog 5 din. Vsa ostala gostinska podjetja so izjavila, da ne bodo dvigali cen. Tudi v teh dveh podjetjih bo trgovska inspekcija izvršila kontrolo. Ekonomsko neupravičene podražitve pa so se pojavile pri rižu. Te cene navijajo groistični pri domačem in turskem rižu, ki ga trgovine v Kranju nabavljajo iz Dževdželije in Sarajeva. Tako je n.p.r. sarajevsko podjetje »Zemaljski proizvod« v treh pošiljkah riža za trgovino »Zivila« v Kranju podražilo ceno kilograma riža v vsaki pošiljki za 5 din. Ta groistična podjetja, kakor vse kaže spekulirajo, kajti glede riža je bilo jasno rečeno, da bo cena znižana.

Izkoriščanje monopolnega položaja v trgovini na veliko

Kranj, 19. julija. — Na pobudo komunskega komiteja ZKS v Kranju je bil sklican aktiv komunistov, ki delajo v trgovskih podjetjih, z namenom, da se pogovorijo o enotnem stališču glede izvajanja nedavno izdanih gospodarskih uredb.

Oceno stanja v kranjski trgovski mreži je podal Martin Košir. Poudaril je, da so tudi komunisti, ki delajo v trgovski mreži, odgovorni za to, da se zaradi novih gospodarskih ukrepov ne bodo cene neupravičeno dvigale. Dosti je namreč odvisno od poslovne morale trgovskih uslužbenec, ki morajo imeti pravičen odnos do družbenih fondov prehrane in njihovega razdeljevanja ter do delovnih ljudi. Glede cen je bilo ugotovljeno, da razen manjših nepravilnosti ni bilo neupravičenega povečanja. Svinjsko meso se je pocenilo za 20 din. Glede cen testenin so pa udeleženci opozorili, da so popolnoma odvisni od groističnih podjetij, ki pa so že začela dvigati cene, kar je skoraj gotovo neupravičeno, ker je od izdanih uredb le nekaj dni in so groistični morali imeti zaloge. Zato bo trgovska inspekcija v Kranju izvedla potrebne ukrepe. V gostinstvu sta dvignili cene iz gostinskih podjetij »Evropa« in »Štoržič«. »Evropa« je podražila abonma obeda za 10 din, večerje pa za 5 din, »Štoržič« pa oba

obroka za okrog 5 din. Vsa ostala gostinska podjetja so izjavila, da ne bodo dvigali cen. Tudi v teh dveh podjetjih bo trgovska inspekcija izvršila kontrolo. Ekonomsko neupravičene podražitve pa so se pojavile pri rižu. Te cene navijajo groistični pri domačem in turskem rižu, ki ga trgovine v Kranju nabavljajo iz Dževdželije in Sarajeva. Tako je n.p.r. sarajevsko podjetje »Zemaljski proizvod« v treh pošiljkah riža za trgovino »Zivila« v Kranju podražilo ceno kilograma riža v vsaki pošiljki za 5 din. Ta groistična podjetja, kakor vse kaže spekulirajo, kajti glede riža je bilo jasno rečeno, da bo cena znižana.

Ukrepi proti navijanju cen

Slovenj Gradec, 19. julija. — Zastopniki okrajne gostinske, trgovske in obrtne zbornice so danes razpravljali o ukrepih za preprečitev navijanja cen posameznih živil, gostinskih uslug in obrtnih storitev. Ugotovili so, da gostinska podjetja doslej niso povisala cen za prehrano. Cena abonmentske hrane se po mnenju udeležencev ne sme spremeniti in je lahko največ 130 do 145 din za vse tri obroke na dan. Pohvaliti je treba restavracijo v Vuzevici, ki vse tri abonmentske obroke nudi za 120 din. Po mnenju udeležencev lahko gostinska podjetja morebitno izgubo pri abonmentih krijejo s prometom alkoholnih pijač.

Upravnik trgovskega podjetja v Misljini, Jože Čas, je takoj po uvedbi novih cen podražil ceno bučnega in jedilnega olja od 330 na 400 din pri litru. Navedeno je tudi kmetijsko zadrugo, naj povisja ceno. Prav tako prodajajo gostinska podjetja v Slovenjem Gradcu slabo obložene zemlje po 25 do 30 din, kar je vsekakor pretirano.

Na sestanku so sklenili, da bodo vse zbornice sklicale v prihodnjih dneh konference s svojimi člani in jim pojasnile, da je vsako zviševanje cen škodljivo in neupravičeno. Okrajni ljudski odbor bo zaostrel davčno politiko proti vsem tistim obrtnikom, ki si bodo skušali ustvariti večja finančna sredstva z navijanjem cen v škodo potrošnika.

Protiperonosporna služba

Poročilo z dne 19. julija. Včeraj je bilo lepo in toplo vreme brez padavin. Srednje dnevne temperature so se gibale med 21 in 24 stopinj C, na Primorskem pa do 28 stopinj C. Davi je bila povsod močna rosa.

Napoved: Opozarjamo vinogradnike Bele krajine, in to predvsem v okolici Kravnja in Semiča, da naj do 21. julija četrtič poskropijo svoje vinograde.

V ostalih predelih Dolenjske in Stajerske čas za četrti škropljenje še ni nastopil.

Uprava hidrometeorološke službe in Kmetijski inštitut

VAŽNO OPOZORILO HMEJLJARJEM

V hmejlskih se je v precejšnji meri pojavil rdeči pajek Hmejljarji, preglejte svoja hmejljska, zlasti na lahkih zemljah. Cim ugotovite okužbe, poskropite s Systoxom 5,85% (pol del na 100 litrov vode), ali s Pestoxom 0,15% (1,0 del na 100 l vode), ali s Parationom 0,05% (pol del na 100 l vode), ali s Fosterom 0,05 (pol del na 100 l vode).

Pri uporabi sredstev bodite previdni, ker so strupeni!

Hmejljarski inštitut Zalec.

UREJUJEJO: SERGEJ VOŠNJAK (glavni in odgovorni urednik) FRANC EK DRENOVEC (notranja politika) ALEKSANDER JAVORNIK (gospodarsko) MILAN BENKO (znanstvena politika) MILAN ERGA (kultura) STANE TUPAR (šport) ZA OBLASTI: odgovarjajo BOBIS KRMAC

OB ROBU dogodkov

Azijska konferenca?

Po vesteh iz Londona, razmišlja indijska vlada o sklicanju posebne konference o Aziji

London, 19. jul. (Tanjug). Po poročilih britanskih časopisov iz New Delhija razmišlja indijska vlada o morebitnem sklicanju konference, na kateri bi proučevali nerešene azijske probleme kot so Indokina, Formoza in zastopstvo Kitajske v Združenih narodih. Kakor piše »Times«, je indijski predsednik Nehru zaskrbljen ob najnovejših dogodkih v Indokini. Upa, da se bodo na sedanjih konferenci v Zenevi dotaknili problemov Daljnega vzhoda. Nehru meni, da bi se napetost v Aziji morda dala zmanjšati s posredovanjem neke ločene konference. Pri tem ne misli na konferenco bandunškega tipa, pač pa na konferenco, ki bi se udeležile vsestrane, pa tudi nekatere azijske države, ki imajo v Aziji obveznosti.

Britanski časopisi pišejo, da je Nehru o tem govoril z ameriškim veleposlanikom Cooperjem z željo, da bi prepračil ZDA, naj sedejo za isto konferenčno mizo s Kitajsko. Razgovori se bodo nadaljevali.

V pristojnih krogih v Londonu izjavljajo, da Velika Britanija uradno ni bila obveščena o namerah Nehruja glede sklicanja konference o Daljnem vzhodu. Na konferenco gledajo britanski funkcionarji zelo skeptično. Sodiijo, da v poročilih o načrtih indijske vlade sploh ni omenjena Koreja, ki je prav tako, če ne še bolj, odprto vpraševal, da so v atlantski skupnosti zelo naklonjeni zamisliti, da bi med važnimi problemi na prvo mesto postavili vprašanje ponovne združitve Nemčije.

»Kolo« v Sovjetski zvezi
Beograd, 19. jul. (Tanjug). Sinoči je odpotoval v Sovjetsko zvezo ansambel narodnih plesov »Kolo« iz Beograda. Na tritedenskem gostovanju v Moskvi, Leningradu, Kijevu in drugih sovjetskih kulturnih središčih, bo imel po več koncertov plesov in pesmi jugoslovanskih narodov.

V Indiji teče že šesto leto velika pogodovna akcija. Namen gibanja je, da ostane vsaj 25% Indije pokrite z gozdovi. Akcijo spremljajo vsako leto posebne slovesnosti, imenovane Vana Mohotsava ali veliki gozdni praznik. Prinašamo sliko praznovanja v Zahodni Bengaliji. Guverner Zah. Bengalije dr. Mukerjee (desno) zasaja sadiko v sredo »alpane«, okrasna, napravljenega iz zmlatega riža in barvastega prahu, ki je značilen za bengalsko okrasno umetnost.

Sovjetska otvoritev

Ker do zaključka redakcije naše večerjane številke še nismo prejeli celotnega besedila govora predsednika sovjetske vlade Nikolaja Bulganina, ki je za pojasnilo osnovnih stališč sovjetske delegacije na ženevski konferenci bistvenega pomena, objavljamo danes zamostno obrobna glavna misli iz njegovih izjav.

Po uvodnih vjavnostih je Bulganin v svojem govoru ugotovil, da se konferenca začne v obdobju popuščanja napetosti.

Toda »hladna vojna« še neredaj traja, kar nalaga državnikom starih velikih držav, da store vse, kar morejo za ustvaritev potrebnega zaupanja med malimi, pa tudi med velikimi.

Po ugotovitvi, da med ameriškim in sovjetskim ljudstvom nikoli ni bilo konfliktov, in o nalogah sovjetske delegacije na konferenci, je predsednik sovjetske vlade dejal, da je Sovjetska zveza bila in da je za mir med narodi, za miroljubno koeksistenco med vsemi državami, ne glede na to, ali so monarhije ali republike, kapitalistične ali socialistične, kajti vprašanje obstoječega socialnega in gospodarskega sistema v vsaki državi je notranja zadeva njenih prebivalcev. To neizpodbitno dejstvo da je največjega pomena za uspešno rešitev še nerešenih mednarodnih vprašanj. Čas je, da se napravi konec tekmi v oboroževanju, zagotoviti je treba uporabo atomske energije v miroljubne namene, zato je Sovjetska zveza bila in še zmeraj je za široko mednarodno sodelovanje na tem področju, katerega pomen je poudaril predsednik Eisenhower v svoji znani izjavi (leta 1953 v Združenih narodih — op. ur.). Sovjetska zveza je pripravljena dati ustrežajočo količino atomskega materiala, ko bo ustanovljena mednar. agencija za atomsko energijo. V nadaljnjem je sovjetski premier sprejel nekatere predloge načrta za razorožitev zahodnih držav, predvsem o višini oboroženih sil in o konvencionalnem orožju, pričakuje pa njihov korak v prilogi sporazumu o prepovedi atomskega orožja.

Posebno Favore predlog za zmanjšanje vojaških proračunov zasluži pažljivo proučitev. Poleg tega je predlagal, naj vse štiri države takoj demobilizirajo čete, ki se umikajo iz Avstrije.

Govoreč o vprašanju varnosti, je maršal Bulganin predlagal sistem kolektivne varnosti med vsemi evropskimi državami in ZDA, ki naj zamenja sedanje vojaške grupacije. V prvi fazi uresničenja tega načrta bi države članice obdržale obveznosti, ki so jih prevzele z dosedanjimi pogodbami in sporazumi, zavezele pa bi se, da bodo spore reševale na mirnem načinu. V tem času članice sporazuma ne bi povečevale svojih oboroženih sil, razmeščenih na ozemlju drugih evropskih držav.

V drugi fazi bi se posamezne države že pridružile evropskemu kolektivnemu varnostnemu sistemu. S tem bi odpadle obveznosti, ki jih imajo v okviru Atlantskega pakta, pariških sporazumov in varšavskega pakta. »Grupacije držav na tej podlagi bi bile odpravljene, zamenjal pa bi jih sistem kolektivne varnosti za celo Evropo. Končni cilj sovjetskega načrta je umik vseh tujih čet iz Evrope.«

Sovjetska vlada je bila in je še za združitev Nemčije v skladu s koristmi nemškega ljudstva in evropske varnosti. Ponovna oborožitev Zahodne Nemčije in njena priključitev Atlantskemu paktu sta glavna ovira za združitev, toda nemško vprašanje je treba rešiti tudi, če bi v sedanjem položaju ne bi bilo mogoče z eno potezo doseči soglasnosti. Problem bi reševali potem postopoma. Bulganin je predlagal sporazum o nenapadanju in o rednem posvetovanju med članicami NATO in Zahodnoevropske zveze ter varšavskega pakta. Te države bi se odpovedale uporabi oborožene sile v svojih sporih. Seveda ob spoštovanju 51. člena Ustanovne listine OZN, ki daje vsaki državi pravico do individualne in kolektivne obrambe v primeru napada. Poleg tega bi se lahko sporazumele za medsebojno posvetovanje, če bi se pojavili nesporazumi in spori, nevarni za evropski mir. Sovjetska zveza je pripravljena garantirati neutralnost državam, ki se odločijo zanj, in predlaga, naj tako store tudi druge velike države.

»Sovjetska vlada bo storila vse, kar je v njeni moči, da bo ta konferenca opravila upanje vseh narodov, ki si želijo miru,« je zaključil svoj govor maršal Bulganin.

Russel o Ženevi

London, 19. jul. (Tanjug). Britanski filozof in matematik Russell, ki je pred kratkim objavil deklaracijo osmih znanstvenikov svetovnega slovesa o nuklearni energiji meni, da ženevska konferenca opravičuje določben optimizem glede nastajanja novega obdobja v mednarodnih zvezah. V članku, ki ga je objavil danes »News Chronicle«, piše Russell med drugim:

»Več razlogov je za trezen optimizem, ker so tako Rusi kot Američani precej ublažili svoje stališče v medsebojnih odnosih. Lahko pričakujemo, da bo oba obe strani v Ženevi močje če ne odkrito priznali, da tretja svetovna vojna ni več praktična politika, ker bi prinesla uničenje obema, zmage pa nikomur.

Ce bo velika četvorica javno in iskreno zavrnila vojno kot politično orodje, se bodo sumničevanja umaknila prijateljstvu, brez katerega sporazumov ne moremo pričakovati.

Delitev sveta na dva sovražna bloka ni v korist nikomur in upam, da bodo zastopniki Vzhoda in Zahoda razumeli stvarnost novega duha. Zato je mogoče, da bo Ženeva prinesla popustitev napetosti in da bo ista bloka našla pravi način in tekmovanje v revščini nadomestila s sodelovanjem v blaginji.«

S. L.

TELEGRAMI

Singapur, 19. jul. (AFP). Predsednik kolonialne vlade v Singapuru David Marshall je odstopil, ker britanski guverner Robert Black ni hotel imenovati štirih pomočnikov ministra, ki naj bi utrdili njegovo koalicijsko vlado.

Hongkong, 19. jul. (AFP). Kraljevska laoska vlada je danes z letali prenesla več bataljonov vojske v Muong Peun kot ojačanje tamkajšnjim laoskim četam Severovietnamske vlade.

Sofija, 19. jul. (AFP). Bolgarski časopis »Otečestven front« je objavil vest, da je sodišče v Plevnu obsodilo 29 ljudi, ki so obtoženi, da so ponesverili državo premoženje Glavnih obtožencev, ki je bil obsojen na smrt, je obtožen, da je v letih 1951 do 1954 ponesveril nad 300 stotov žita, da je podpisal »kulačke« pri oddaji žita državi in jim dajal neresnične priznanice.

Duisburg, 19. jul. (Reuter). Zahodnonemška tvrdka »Demag« iz Duisburga bo dobavila Egiptu kompletno livarno. Temeljni kapital za livarno bodo položili 23.

Julija, na dan obletnice egiptovske revolucije.

Washington, 19. julija. (Reuter). Združene države Amerike so pripravile vse za pomoč Nizozemski in Libanonu v razvoju atomske energije za miroljubne namene.

London, 19. jul. (Reuter). Libijski minister za zunanje zadeve Ibrahim Saban, ki je na obisku v Veliki Britaniji, se je sestel danes z britanskim obrambnim ministrom Selwinom Lloydom. Zastopnik ministrstva je izjavil, da je bil obisk vjavnostnega značaja.

London, 19. jul. (Reuter). Početni londonski krogi izjavljajo, da je angleška vlada predlagala Grčiji in Turčiji, naj bi bila konferenca o Cipru 29. avgusta v Londonu. Britanska vlada baje še ni dobila odgovora na svoj predlog.

Kairo, 19. jul. (AFP). Egiptovska vlada je za proslavo 23. julija, triletno egiptovske revolucije, pomenila dva tisoč obsojencev.

Atene, 19. jul. (Tanjug). Skupina 27 pripadnikov komunistične partije Grčije, ki so bili obsojeni na zaporne kazni, nekateri pa tudi na doživetno ječo, je zbežala iz zapora Vurila v Pireji. Za pobeg izšli je policija poslala dva tisoč policistov.

Buenos Aires, 19. jul. (AFP). Argentinska policija je sinoči aretirala pet pripadnikov katoliške mladine, ki so razpečavali protivladne letake. Izjavili so, da jim je dal letake opat Antonio Gonzales, o čigar sovražnem delovanju je argentinska vlada takoj obvestila cerkvene oblasti.

Novo življenje v Egiptu

Še ne namerava nacionalizirati industrije, ker meni, da je neznatna in da ne more škodovati in ovirati razvoja Egipta v socialistični sistem.

»Naš cilj je socialistična družba«, je na tem zborovanju poudarjal polkovnik Naser.

Objavljeni program je izzval veliko začudenje, ker je bilo znano, da so oficirji dolgo želeli sodelovanje z domačim kapitalom pri izgraditvi domače industrije. Kapitalisti so sumili, da imajo oficirji prosocialistične tendence in niso hoteli sodelovati z vojaško vlado. Oficirji so takoj po objavi svojega programa izdali zakon o akcijskih družbah, s katerim so udarili predvsem po direktorjih in članih upravnih odborov takih družb. Po novem zakonu je namreč prepovedano, da bi bil nekdo član upravnih odborov večjega števila akcijskih družb. Novi zakon je za egiptovske razmere zelo važen, kajti v Egiptu je bilo nekaj nad 200 ljudi, ki so bili hkrati v upravnih odborih mnogih bank, industrijskih podjetij in akcijskih družb. Ti ljudje niso imeli lastnega kapitala, imeli pa so velik vpliv v gospodarskem in političnem življenju Egipta.

PRED OBLETNICO EGIPTOVSE REVOLUCIJE

ciro so izjavili, da bo vlada v vseh novih projektih industrijske graditve sodelovala z 51% kapitala. Svet za nacionalno proizvodnjo pripravila dolgoletni program industrijske izgradnje. Nekateri projekti, kot n. pr. jeklarna pri Kairu s kapaciteto 200.000 ton na leto in velika rafinerija nafte pri Suezu, se že izvajajo. Največji projekt je izgradnja velikega jezusa na Nilu pri Asuanu. Stroški graditve bodo znašali nad 200 milijard egiptovskih funtov (172 milijard dinarjev). Izvedba tega

ciro so izjavili, da bo vlada v vseh novih projektih industrijske graditve sodelovala z 51% kapitala. Svet za nacionalno proizvodnjo pripravila dolgoletni program industrijske izgradnje. Nekateri projekti, kot n. pr. jeklarna pri Kairu s kapaciteto 200.000 ton na leto in velika rafinerija nafte pri Suezu, se že izvajajo. Največji projekt je izgradnja velikega jezusa na Nilu pri Asuanu. Stroški graditve bodo znašali nad 200 milijard egiptovskih funtov (172 milijard dinarjev). Izvedba tega

Sredi julija je predsednik egiptovske vlade Gamal Abdel Naser razdelil malim kmetom v Nag Hamadiju, Armanutu in Mataanu v Zgornjem Egiptu 25.781 fedanov zemlje, na kateri v glavnem pridelujejo sladkorni trs. Lastninske listine so bile razdeljene na veliki slovesnosti, ki so se je udeležili tudi mnogi tujci. Mnogiče so na ulici navdušeno pozdravile revolucijo, predvsem mladi.

Brentano poroča

Bonn, 19. jul. (AFP). Zahodnonemški minister za zunanje zadeve Von Brentano je včeraj poročal ministrskemu svetu o zadnjih sestankih ministrov zahodnoevropske zveze in Atlantskega pakta v Parizu. Ministrski svet je soglasno odobril vse sprejete sklepe. Brentano je povedal, da so v atlantski skupnosti zelo naklonjeni zamisliti, da bi med važnimi problemi na prvo mesto postavili vprašanje ponovne združitve Nemčije.

Pred splošno stavko v Trstu

Tržaški sindikalni organizaciji sklicujeta sestanke delavcev, ki so za splošno stavko

Trst, 19. julija. (Po telefonu). Ze več dni prirejata obe sindikalni organizaciji — Delavska zveza in Delavska zbornica — sestanke v mestu in predmestjih, na katerih seznanjata prebivalstvo s položajem delavstva v Združenih jadranskih ladjedelnicah. Sestanki so dobro obiskani. Na sestankih so se delavci izrazili za splošno stavko kot podporo stavkujočim varilcem v ladjedelnicah »Sv. Marko«. Ta stavka traja že dva meseca in je ena najdaljših stavk, kar se jih spominjajo v Trstu. Vodstvo Združenih jadranskih ladjedelnic je poskušalo na razne načine ukloniti delavce ter je med drugim dosedaj suspendiralo okoli 600 delavcev. Sindikati čakajo sedaj na direktive dr. Palamare, ki je odšel v Rim na razgovor z novim predsednikom italijanske vlade Segninem, da mu poroča, kakšni so rezultati njegovih stikov z direktijo

Po odhodu Ho Ši Minha

V sovjetsko-severnovietnamskem poročilu je poudarjena istovetnost gledišč, omenja pa tudi sovjetsko pomoč v znesku 400 milij. rubljev

Pariz, 19. jul. (AFP). V skupnem sovjetsko-severnovietnamskem sporočilu, ki je bilo objavljeno včeraj v Moskvi, je rečeno, da so pogajanja med sovjetsko in vietnamsko delegacijo, ki so jih imeli od 12. do 18. julija, pokazala »istovetnost pogledov obeh vlad tako na mednarodne probleme kakor na probleme, ki so v zvezi s političnimi, ekonomskimi in kulturnimi odnosi med državama.«

Glede Indokine poudarja sporočilo, da bo mir v Vietnamu mogoč šele po politvah, ki naj bi združile državo. Sporočilo obsoja poskuse nekaterih držav, da bi Južni Vietnam, Laos in Kambodžo vključile v manilski pakt, ter njihovo željo, da bi se vmešavale v notranje zadeve teh držav.

Komunike poudarja dalje, da bo dala Sovjetska zveza Vietnamu pomoč 400 milijonov rubljev za obnovo države in dvig življenjske ravni prebivalstva. Na koncu pravi, da so podpisali gospodarski sporazum in da se je Sovjetska zveza zavezala, da bo dala Severnemu Vietnamu tehnično pomoč.

Uradno sporočilo je bilo objavljeno po odhodu predsednika Ho Ši Minha iz Moskve.

GENERAL LI SANG ČO Odstavljen

Panmudžom, 19. julija. (AP) Na današnji seji skupnega sekretariata vojaške komisije za premirje na Koreji je severna delegacija sporočila, da je razrešen dosedajni vodja delegacije severnokorejski general Li Sang Čo. Na njegovo mesto je imenovan severnokorejski generalni major Džung Kuk Rok. Vzrok za zamenjavo generala Li Sang Čoja ni znan.

Na sestanku, ki je trajal 20 minut, je delegacija Združenega poveljstva sporočila, da

sindikalne in demokratične pravice, ker ukrepi proti varilcem v ladjedelnicah »Sv. Marko« pomenijo samo začetek napada na delovne pogoje in demokratične pravice delavstva sploh.

S. Lenardič

LETALSKI INCIDENT ZAKLJUČEN

Washington, 19. jul. (AP). — Sovjetski odpravnik poslov v Washingtonu Strigan je izročil pomočniku ameriškega ministra za zunanje zadeve Herbertu Hooverju mlajšemu noto sovjetske vlade v zvezi z napadom na ameriško letalo v Beringovem morju. Sovjetska nota z zadovoljstvom ugotavlja, da so ZDA predlagale, naj bi obe državi storili vse potrebno, da se v

prejema severnokorejski protipredlog, naj bi se število članov mešanih nadzorstvenih skupin skrčilo od 6 na 5. Združeno poveljstvo je prvotno predlagalo, naj bi se njihovo število zmanjšalo na štiri.

Atomsko sodelovanje ZDA s Formozo in Švico

Washington, 19. julija (AP). — Ameriško ministrstvo za zunanje zadeve je sporočilo, da je bil sinoči podpisan sporazum med ZDA in Formozo, po katerem bodo ZDA pošliale kuumintanski vladi podatke o atomskem reaktorju za znanstvene namene in sodelovale v njo v razvoju miroljubne uporabe atomske energije. Takšen sporazum so danes ZDA sklenile tudi s Švico.

Novo življenje v Egiptu

»Naš cilj je socialistična družba«, je na tem zborovanju poudarjal polkovnik Naser.

Objavljeni program je izzval veliko začudenje, ker je bilo znano, da so oficirji dolgo želeli sodelovanje z domačim kapitalom pri izgraditvi domače industrije. Kapitalisti so sumili, da imajo oficirji prosocialistične tendence in niso hoteli sodelovati z vojaško vlado. Oficirji so takoj po objavi svojega programa izdali zakon o akcijskih družbah, s katerim so udarili predvsem po direktorjih in članih upravnih odborov takih družb. Po novem zakonu je namreč prepovedano, da bi bil nekdo član upravnih odborov večjega števila akcijskih družb. Novi zakon je za egiptovske razmere zelo važen, kajti v Egiptu je bilo nekaj nad 200 ljudi, ki so bili hkrati v upravnih odborih mnogih bank, industrijskih podjetij in akcijskih družb. Ti ljudje niso imeli lastnega kapitala, imeli pa so velik vpliv v gospodarskem in političnem življenju Egipta.

Novo življenje v Egiptu

ciro so izjavili, da bo vlada v vseh novih projektih industrijske graditve sodelovala z 51% kapitala. Svet za nacionalno proizvodnjo pripravila dolgoletni program industrijske izgradnje. Nekateri projekti, kot n. pr. jeklarna pri Kairu s kapaciteto 200.000 ton na leto in velika rafinerija nafte pri Suezu, se že izvajajo. Največji projekt je izgradnja velikega jezusa na Nilu pri Asuanu. Stroški graditve bodo znašali nad 200 milijard egiptovskih funtov (172 milijard dinarjev). Izvedba tega

ciro so izjavili, da bo vlada v vseh novih projektih industrijske graditve sodelovala z 51% kapitala. Svet za nacionalno proizvodnjo pripravila dolgoletni program industrijske izgradnje. Nekateri projekti, kot n. pr. jeklarna pri Kairu s kapaciteto 200.000 ton na leto in velika rafinerija nafte pri Suezu, se že izvajajo. Največji projekt je izgradnja velikega jezusa na Nilu pri Asuanu. Stroški graditve bodo znašali nad 200 milijard egiptovskih funtov (172 milijard dinarjev). Izvedba tega

ciro so izjavili, da bo vlada v vseh novih projektih industrijske graditve sodelovala z 51% kapitala. Svet za nacionalno proizvodnjo pripravila dolgoletni program industrijske izgradnje. Nekateri projekti, kot n. pr. jeklarna pri Kairu s kapaciteto 200.000 ton na leto in velika rafinerija nafte pri Suezu, se že izvajajo. Največji projekt je izgradnja velikega jezusa na Nilu pri Asuanu. Stroški graditve bodo znašali nad 200 milijard egiptovskih funtov (172 milijard dinarjev). Izvedba tega

... Upanje je, da bodo zahodne sile storile nove korake glede atomskega orožja, kar je Sovjetska zveza že prej sprejela predloge Zahoda o klasični oborožitvi...

THE TIMES

... Govorci, s katerimi so predstavniki starih sil začeli ženevsko konferenco, kažejo, da so med Rusije in zahodnimi silami še različna mišljenja o raznih problemih, kar pa prav nič ne preseneča in je še vedno mnogo priložnosti, da bi se štiri starih države vsaj začasi sporazumili. Namerili ter tako omogočili nadaljnje ukrepe za zmanjšanje napetosti. Govori predstavnikov starih držav imajo svojo pozitivno stran, ker dokazujejo, da hočejo vse države živeti v miru. Konferenca se je začela v atmosferi prijateljstva in od obeh strani so bila izražena stališča na pomirljiv način...

MANCHESTER GUARDIAN

... Sovjetska vlada dokazuje svojo pripravljenost za nadaljnje zmanjšanje napetosti. Predsednik britanske vlade Eden je dal s svojimi predlogi dragocene temelje za diskusijo. Ti temelji se lahko koordinirajo s stališča maršala Bulganina glede razorožitve in nemškega problema. Pri procesu koordinacije bodo seveda še težave, ugotoviti je pa treba, da so vsi čeki zadovoljivi...

L'AUREOLE

... Splošno se je pričakovalo, da bodo prvega dne govorili o splošnih stvareh, zgodilo pa se je to, da sta se obe strani lotili bistva problemov. Vidi se, da so med Vzhodom in Zahodom v najvažnejših problemih še različna mišljenja, značilno pa je, da Rusi v zvezi s problemom razorožitve dosej in atmosferi prijateljstva in od obeh strani so bila izražena stališča na pomirljiv način...

Franc-tireur

... Vsi govorniki govorijo pomirljivo in obzirno, kar je dokaz njihove želje, da konference ne bi zapustili praznih rok. Tudi Eisenhower, ki je bil ostržiji kot drugi govorniki, je napravil samo pomirljivo aluzijo na problem vzhodnoevropskih držav in na mednarodni komunicirani pod vodstvom Sovjetske zveze...

Goriška za DAN VSTAJE

Na področju Goriške skupnosti komun so že končane priprave za počastitev Dneva vstaje.

Kot uveljelo k tem praznovanju so se v nedeljo zbrali v Gornji Trižubi na Tolminskem preživeli kurirji relesnih stanic tega področja na zborovanju, ki se ga je udeležilo tudi številno prebivalstvo iz okolice. Na proslavo kmečke hiše, kjer je bila osrednja kurirska postaja za vso Primorsko od julija 1944. pa do osvoboditve, so odkrili spominsko ploščo.

Tako so nekdanji kurirji ovekovečili steno »P-7«, ki je bila centralna kurirska mreža na

Primorskem, kjer je bilo okoli 30 kurirskih stanic z več kot 300 kurirji. Mnogo izmed teh so darovali tudi svoja življenja za našo svobodo. S krajšim nagovorom je spominsko ploščo odkril bivši komandant relesnih stanic za Slovenijo podpolkovnik Jože Zupanič; za tem pa je govoril o zgodovini NOB na Primorskem ter o nekaterih aktualnih notranjih in zunanje-političnih dogodkih Milivožintin. Sodelovala sta tudi domači pevski zbor in godba pevsko-glasbenega društva iz Tolmina.

Dne 21. t. m. bosta krenili iz Kanala dve patrulji po obmej-

nih partizanskih krajih ob reki Idrijci. Ena bo šla še dalje proti Kobaratu, kjer se bo srečala s kolovratno partizansko patruljo. Nato bodo ob sodelovanju godbe iz cementarne Anhovo imeli na Livških Ravnah velik miting, kjer bodo počastili spomin padlih borcev, ki so padli na Kobaratu.

Prav lepo proslavo prireja tudi mestni odbor Zveze borcev iz Nove Gorice skupno s strelško družino. Dopoldne 22. julija bo na strelišču v Panovcu množično strelško tekmovanje. V popoldanskih urah pa ponazorijo partizanskega napada na mesto. Zatem bo v Panovcu, odkoder so v času NOB partizani pregnali četnike in fašiste, veliko množično zborovanje, ki mu bosta sledili kulturna prireditve in letovadna akademija domačega društva »Partizan«.

Slavnostne akademije, kulturne in športne prireditve ter pohode partizanskih patrulj, bodo imeli tudi v drugih krajih. Posebno dobro so se pripravili za ta dan tudi v Ajdovščini, Vipavi, Sempetru pri Gorici in Brdih in drugod.

NA VESELO SVIDENJE

Ko v teh dneh krožijo patrulje kurirjev TV relesnih stanic po poteh, ki so jih prehodili v času narodnoosvobodilne borbe in bodo pohitele na »Zbor« v Ivančni gorici pri Stični na dan 22. julija, se ob tej priliki spominjamo tudi na-

Šega bivšega politkomisarija relesnih TV stanic Slovenije in mu kličemo na veselo svidenje na Dan vstaje v Ivančni gorici.

Tovariš Ludvik Kukavica-Papež je bil rojen 9. septembra 1908 v Zalogu pri Ljubljani. V NOV je stopil 26. julija 1941. Bil je v slavni II. grupi odredov do meseca marca 1943, do osvoboditve pa politkomisar relesnih stanic Slovenije. Je nosilec spomenice 1941, odlikovan z Redom za hrabrost, Redom za zasluge za narod II. stopnje in Redom bratstva in enotnosti II. stopnje. Sedaj je rezervni major JLA in direktor tovarne barv, Dol pri Ljubljani.

Kot politkomisar je politično vzgajal kurirje TV stanic, bil neustrašni borec za svobodo in priljubljen pri vseh kurirjih.

Ob priliki našega »Zbora« in ob 10-letnici osvoboditve mu budiš kurirji TV stanic kličemo na veselo svidenje in na mnoga leta zdravlja.

Kurirji TV stanic

Ob nagradah v Pulju

Za slehernega obiskovalca, posebej pa še za filmskega recenzenta, je bilo ves čas festivala morda najbolj privlačno ugaibanje in vpraševanje, kakšen bo izid tekmovanja v naši sedmi umetnosti, saj sta ves čas festivala delali kar dve žiriji: glavna žirija organizatorjev in žirija filmskih kritikov. De dejstvo, da sta hkrati delali dve žiriji in to v nekem smislu precej različni po sestavi in stroki, je še bolj povečalo in zapletalo končni izid: kateri film bo takorekoč najboljši jugoslovanski film letošnjega leta. Toda odločitev je že padla in zdaj lahko samo zapišemo na rob nekaj svojih pripomb in ugovorov, neka pomisleka in sogovornj, kar pa seveda post festum malce brezplodno, a vendar lahko še osvetli in pokaže na nekatere probleme našega filma. Ze takoj pa naj zapišemo, da sta obe žiriji ravnali v glavnem objektivno in prav ter hkrati dali polno priznanje slovenskemu filmu, ki se je na tem festivalu tako odlično in prepričljivo afirmiral.

Podelitve Velike nagrade Arenne Františku Čapu za režijo slovenskega filma Trenutki odločitve je v nekem smislu sporna. Sporna v toliko, v kolikor Čap ni Jugoslovian, čeprav festivalski pravilnik izrecno govori o jugoslovanskih filmskih delavcih. Vendar je verjetno glavno žirijo pač vodila misel, da je bil slovenski film Trenutki odločitve edini film na festivalu, ki je bil v celotni filmski realizaciji brezhiben, celovit in solidno izdelan. V nasprotju s službeno žirijo pa so filmski kritiki podelili nagrado za režijo Igorju Pretnarju za njegov kratkometražni umetniški film Na valovih Mure. Ante Babaj je brez dvoma zaslužil nagradu za dokumentarni film En dan na Reki, kar so mu priznali tudi filmski kritiki, le da so njegov film uvrstili med reportažno filmsko vrst, kar je tudi pravilno. Zal pa ob tej priložnosti ni bil nagradjen Groblerjev eksperimentalni film Plat zvona,

ki bi gotovo kot filmska poema in domiselna novost v solidni filmski interpretaciji zaslužil kakšno priznanje. Za najboljši scenarij je prejel denarno nagrado in plaketo makedonski književnik Slavko Janevski za film Volčja noč. Brez dvoma je scenarij literarno dobro napisan, vendar so se kritiki nasprotno odločili, da nagrade scenarij Deklete in hrast hrvaškega pisatelja Mirka Božiča, če-tudi je po našem mišljenju napisal najboljši scenarij v filmskem smislu Stole Jankovič za UFUS film Onadva. Takoj po prikazovanju hrvaškega filma Deklete in hrast je bilo vsem jasno, da mora snemalec tega filma Franjo Vodopivec prejeti nagrado za najboljšo fotografijo, kateri se sicer pozna šola pri Mehikancih in Eisensteinu, vendar je njegova filmska slika za svoji kompoziciji, invenciji in jasnosti samana nazorno povedala skoraj vse. In prav tu sta si bili obe žiriji edinkrat enotni. V ostri konkurenci s Milivojem Zivanovičem, ki je sodeloval prav tako v dveh filmih (Onadva, Krvava pot) je prejel festivalsko nagrado za najboljšo vlogo Stane Sever kot Vituznik v Splavarjih in dr. Koren v Trenutkih odločitve. Žirija je tu gotovo stala pred velikimi zaprekami, kajti tako kot Sever je tudi Milivoje Zivanovič ustvaril dva nepozabna in velika filmska lika. V nasprotju s tem pa so filmski kritiki precej upravičeno menili, da je Staneta Potokarja interpretacija brodnika v filmu Trenutki odločitve tako umetniško doživeta in interpretirana z izraznimi sredstvi, ki najbolj ustrezajo filmu, da je v nekem smislu odkritelj našega filma. Festivalna žirija pa je dala priznanje Stanetu Potokarju s tem, da ga je nagradila za najboljšo epizodno vlogo. Za najboljšo žensko vlogo je bila najrajša mlada beogradska igralka Tamara Marković za vlogo v filmu Deklete in hrast in je to nagrado v resnici tudi zaslužila, saj je vlogo mlade Smilje odigrala se-

lo neposredno, sveže in prepričljivo. O tem, kdo bo prejel nagrado za filmsko glasbo, je bilo tudi vsem jasno in znano že naprej: Bojan Adamič, naš komponist, ki se uspešno in že kar plodovito udeležuje kot skladatelj filmske muzike. Kritiki pa so dali nasprotno nagrado Blažu Arničju za glasbo v Kosmačevem filmu Koplji pod brezjo z motivacijo, da je napisana nešablonsko, vsebinsko, dramaturško funkcionalno in predvsem globoko nacionalno in izvorno. Končno je festivalna žirija podelila nagrado še Denežu in Jovičičju za njune barvne filmske reportaže o poti marsekarskega plovila v Indijo in Burmo. Kritiki pa so dodelili nagrado za najboljši dokumentarni film Edvardu Bogdanju in Gojku Šipovcu za njun film »Povest o jezeru«, z obrazložitvijo, da sta kljub indiferentnosti domačih filmskih podjetij do sistematičnega snemanja in zbiranja aktualnega, zgodovinskega pomembnega dokumentarnega filmskega gradiva s svojim osebnim prizadevanjem spremljala s kamero preobrazbo svoje dežele, to je Bosne, v vseh njenih različnih fazah. Ta sklep žirije kritikov je v toliko pomembnejši, ker je prav čisti dokumentarni film pri nas danes v krizi ne zaradi pomanjkanja sibežev in idej, temveč financ, četudi smo prav na polju dokumentarnega filma v desetih letih dosegli marsikdaj večje in pomembnejše uspehe kot pa pri igranih in umetniških filmih.

Za soredžijo v koprodukcijem filmu Krvava pot je prejel festivalsko plaketo režiser Radoš Novakovič. S tem je prejel film Krvava pot tudi priznanje kot naš dosedanji najboljši koprodukcijski film, saj se je z drugim koprodukcijem filmom, Dve jagodi grozjda, ki so ga predvajali na festivalu, dogajalo približno tako kot z našo slovensko koprodukcijo. Ta grško-jugoslovanski film je namreč banalen, celo neokusen in dolgočasen v svoji celoti, režija in igra pa sta pod povprečjem, kar nam je zopet svašč signal, da je koprodukcija dvorezen in nevaren nož, s katero imamo prav mi žal že dovolj izkušenj.

Žirija kritikov je dalje podelila še nagrado za scenografijo, ki jo je prejel Vladimir Tadej za scenografijo v hrvaškem filmu Jubilej gospoda Ika. Sicer pa je bil to tudi edini film, ki je v resnici zahteval mnogo notranje scenografije, ker se v večini sekvenc dogaja v notranjosti, četudi ne moremo iti mimo scenografije ing. arh. Mirka Lipužiča v filmu Trenutki odločitve, ki je bila prav tako funkcionalno dobra in domiselna. Čudno je le to, da festivalne nagrade niso predvidevale tudi nagrade za scenografijo.

Z večino podeljenih nagrad se moremo torej v bistvu strinjati, priznati moramo obema žirijama, da so delale po načelu objektivnosti in umetniške kvalitete, da je bil njihov namen spodbuditi in dalje usmerjati delo naših filmskih delavcev, in če so nagrade dosegle ta svoj namen, so dosegle s tem tudi svoj cilj.

D. Z.

Konferenca SZDL v Vidnu-Krškem

V nedeljo dopoldne je bila na Vidnu prva občinska konferenca Socialistične zveze za obdobje občine Vidnu-Krško. Predsednik občinskega odbora SZDL Ivan Glodovšek je govoril o uspehih, ki so jih dosegli v zadnjih letih v občini. Iz ohranjenih sredstev so investirali v različne objekte več kot 30 milijonov din, iz občinskih sredstev pa nekoliko manj kot 5 milijonov. Zgradili so cesti Golek-Krško in Lučje-Krško, stanovanjsko hišo v Krškem, stadion »Matije Gubca«, elektrificirali več vasi itd.

Začasni odbor in osnovne organizacije SZDL so doslej že marsikaj uredile. Se vedno pa so osnovni organizacije, ki nimajo urejene evidencije in niso na tekočem s poravnanim članstvom. Prej je bilo v občini 600 članov, zdaj pa 26 osnovnih organizacij, v pripravi pa občinsko konferenco pa se je to število zmanjšalo na 18. Zdravstveni nekaterih manjših organizacij je bila najmoj potrebna. Občne zbor so imeli v vseh osnovnih organizacijah, le v vseh Smetnik in Selce ju ni bilo močeno izvesti. Nekateri občine zbor so morali večkrat sklicevati, preden so bili skliceni. Na občnem zboru v Krškem je bilo navzočih samo nekaj nad 100 članov, čeprav jih je v organizaciji 630, na Vidnu pa samo 57, čeprav šteje organizacija 455 članov. Krivda za tako majhno zanimanje je prav gotovo pri vodstvih, ki niso našli datih organizacijam take vsebine dela, ki bi pritegnila tudi pasivne člane. Čeprav je v občini nad 13.900 prebivalcev, med njimi 8.942 volivcev, jih je v SZDL samo 2.788 ali 20 odstotkov.

Začasni občinski odbor SZDL je sklical nad 50 sestankov, na katerih so člani Socialistične zveze razpravljali o njeni vlogi, o raznih organizacijskih zadevah, o zunanjih in notranjih političnih dogodkih in drugem. Zelo uspešne so bile tudi proslave desete obletnice osvoboditve, pri katerih so sodelovala razna društva in organizacije.

Med najvažnejšimi nalogami novega občinskega odbora SZDL bo vsekakor sklicevanje sestankov z vodstvi osnovnih organizacij, na katerih naj bi se pogovorili o raznih organizacijskih zadevah. Lotiti se bo bodo morali

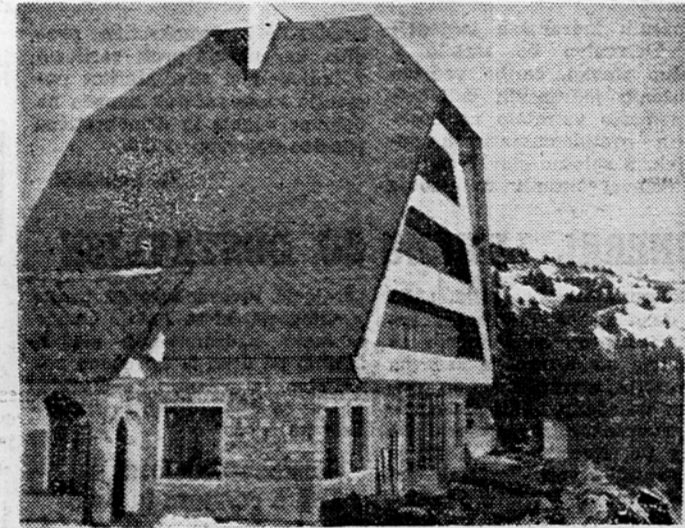
Partizanski dom na Pohorju

Zveza borcev slovenjegraškega okraja je zgradila v spomin na težke borbe na vrhu Pohorja lep spomenik, viden z Mrzličkih planin in Smrekovca, s Pece in Uršlje gore, prav lepo pa se vidi tudi iz slovenjegraške doline. Ta spomenik je lepo urejen planinski partizanski dom pod Malo kopo, kjer bodo lahko ljubitelji naših planin uživali lepote pohorskih gozdov, nekdanji partizanski borci pa obujali spomine na težke dni iz časa NOB. Najbolj veselilo bodo novega partizanskega doma otroci padlih borcev, saj jih bo 50 preživelov v njem nekaj lepih dni že v letošnjem avgustu.

rovalo les. Vsega so zbrali za nad 10 milijonov dinarjev prispevkov, dom pa je vreden nad 60 milijonov dinarjev. Nov dom je za Zvezo borcev slovenjegraškega okraja velik uspeh. Vso pohvalo zaslužijo Ivo Skrlavnik, ki je spremljal gradnjo od začetka pa do konca, pa tudi An-ton Britovšek.

Dostopi do doma so zelo lepi. Najlepsi so iz Slovenjegrada preko Smartna in Plesnika, iz Dovž preko Pungarta, iz Vučenice in Vuhreda.

Jutri zvečer bo v partizanskem domu na Pohorju partizansko slavlje ob tabornem ognju, naslednji dan pa odkritje

Gradnja partizanskega doma so omogočili vsi delovni kolektivni tovarni in rudniki s svojimi prispevki, po svojih močeh so prispevale tudi skoraj vse zadruge, nad 350 kmetov pa je da-

spominske plošče pohorskim partizanom in otvoritev doma. Vsi partizani in ljubitelji pohorskih planin naj se v čim večjem številu udeležijo te pomembne svečanosti.

Po partizanskih poteh

Šest se nas je zbralo v Skofji Loki — šest preživelih kurirjev s svojim komandantom Jankom v sredi z name-nom, da obiščemo v čast zboru kurirjev TV stanic po nekdanjih kurirskih stezicah partizanske družine in jim pone-semo naše tople pozdrave.

Od zaloškega mostu začetka naše trodnevne patrulje nas je vodila pot najprej v območje kurirske stanic G 11. Mimo »Globeli« nekdanjega našega vsakodnevnega zatočišča smo prispeli k Muštru, kjer smo poklonili skromno darilo, sicer mnogo preskromno, da bi se lahko oddolžili za vse ono kar so nam nekdanj med narodnoosvobodilno borbo nudili oni. Čez Martinj vrh nas je vodila pot mimo »Mešiča«, kjer smo se med kratkim počitkom ob zvonih Pavlovo harmonike z domačimi dekletji zavrteli prav tako kot včasih. — Na Stari vrh. V smučarskem domu SK »Ločan« smo prespali.

Prvi žarki jutranjega sonca so nas že videli v Javorjih. Spustili smo se v Delnice ter pri »Remcu« in »Povletu« zopet oddali naša darila. Do solp nas je ganil prizor v zadnji hiši, s tako globokimi občutki sta sprejela Janko in Angelca ta naš poklon. Ob desetih dopoldne so nas nadse lepo

sprejele Poljane. Taborniki iz Visokega, tukajšnja počitniška kolonija in prebivalstvo nas je pričakalo pred kulturnim domom. Rafael Buh, nosilec spomenice iz leta 1941 in predsednik obč. LO Janko Bernik sta nas pozdravila s kratkim nagovorom, mali cibican Vojko pa nam je poklonil sopek cvetja.

Za kratek čas smo se nato na poti proti Skofji Loki ustavili med visokimi taborniki, kjer smo jim v skopo odmerjenem času posredovali nekaj doživetij iz kurirskega življenja. Po kosilu smo tabor zapustili in za Poljanščico prispeli zvečer ob devetnajsti uri v Skofjo Loko. Tu našega svečanega razporeženja skromen sprejem ni mnogo motil. Na grob padlih borcev na »Stemarijah« smo položili venec, nato pa nadaljevali pot skozi Puštal proti Ožboltu. Precej utrjeni od celodnevne marše se nam je počitek pri »Poljančevih« dobro prilegel. Zjutraj 17. julija, zadnji dan naše patrole smo obdarovali tudi tu, ter čez Kozjek prispeli ob deseti uri v Polhov Gradec. Tu smo se udeležili odkritja spomenika padlim borcem Dolomitskega odreda in žrtvam fašističnega terorja tukajšnje-

ga območja. Med neštete venec množičnih organizacij in svojev padlih, smo položili tudi našega. Lepo pogosteni smo nadaljevali preko Katarine naš pohod v Medvode.

Ob petnajsti uri sta se družili naša patrulja s patruljo kurirjev iz Gorenjske, ki je od Bohinja preko Jesenic in Drage prispela sem. V skupnem pohodu smo z gozbo na čelu navdušeno pozdravljali odšli pred spomenik žrtv NOB in položili venec.

V gostilni na »Jezeru« smo med prigricom obudili spomine na nekdanje kurirske veze. Razstajali smo se polni nepozabnih spominov, pa samo za nekaj dni, saj si bomo 21. julija v Ivančni gorici na skupnem zboru kurirjev iz Slovenije, zopet segli v roke.

Lojze G 11

Spominska plošča v Gorenji Trebuši

V nedeljo je bilo v Gorenji Trebuši slavnostno odkritje spominske plošče padlim borcem-kurirjem. Slavlja se je udeležilo veliko število ljudi iz okolških vasi, predstavniki ljudske oblasti, vojske in društvenih organizacij. Poleg ostalih govornikov je predsednik tolminskega okraja, tov. Skok podčrtal važnost in pomen kurirskega delovanja za časa NOB. Domači pevski zbor je po odkritju zapel nekaj pesmi.

Odkritje spomenika padlim borcem v Bukovju

Mestni odbor Zveze borcev bo priredil v Bukovju veliko partizansko slavlje in počastitev Dneva vstaje, in sicer v okviru bodoče komunne Postojne. Dne 24. julija zjutraj bodo obšle na pot partizanske patrulje iz Planine, Hruševja, Postojne in Prestranka. — Med potjo bodo obiskale kraje in domove padlih borcev NOV. Pot vseh patrulj bo vodila v znano partizansko vas Bukovje pri Postojni, kjer bodo pogoltno odkrili spomenik padlim borcem. Spomenik v Bukovju bo eden najlepših v okolici Postojne. Sredstva za spomenik so prispevali prebivalci vasi Bukovje, saj so v ta namen žrtvovali nad 600.000 dinarjev in odbor Zveze borcev. Spomenik je izdelal kipar Smerdu. Pri odkritju spomenika bo sodelovala tudi godba JLA iz Postojne. Po končani slavnostni zabavi združena s plesom. Na ta dan bo redna avto-busna zveza med Postojno in Bukovjem. V nekdanji partizanski vasi Bukovje ob vzhodni Nanosa se bodo zbrali številni borci, ki so premnogokrat našli v tej vasi zatočišče.

Ptujski okraj za Dan vstaje

V ptujskem okraju bodo organizacije Zveze borcev in Socialistična zveza poskrbele, da bodo čim lepše proslavili Dan vstaje. Letos bodo iz raznih krajev ptuj-skega okraja krenile tri patrulje. Prva bo krenila na pot iz Ivanj-kovce preko Ormoža, Velike Nedelje, Podgorca, Cvetkovec, Go-rišnice, Polensaka, Mostja in Rogoznice v Ptuj. Druga partizan-ska patrulja bo krenila iz Makol proti Ptujju preko Lesja, Dolene,

Tečaj za ročne spretnosti

Na prvem tečaju za ročne spretnosti, ki je bil v Kamniku v prvi polovici julija, je bilo 45 udeležencev — učiteljev ročnih spretnosti na osnovnih šolah in gimnazijah. Največ jih je bilo iz Stajerske in Primorske. Večina udeležencev je bila starejših, medtem ko med mladimi učiteljs-tvom ni opaziti zadostnega zanimanja za ta predmet. Uspeh te-čajja je bil lep, slovesne zaključitve pa se je udeležilo tudi tov. Janez Nedog, sekretar glavnega odbora Ljudske tehnike Slovenije, ki je organizirala tečaj. Za prihodnji tečaj, ki bo med 15. in 22. avgustom, se je prijavilo 25 kandidatov.

Cepovan je dobil kino

Cepovan je znana partizanska vas na Primorskem, ki je bila v minulih vojni do tal požgana in porušena. Iz ruševin so po osvoboditvi zavedni vaščani zgradili novo, lepšo vas, ki je razen nekaterih posameznih primerov že obnovljena. Oddaljen od kulturnih središč se predvsem pogr-ešal kino. Potujoči kino jih n. pr. ni obiskal že 16 mesecev. Letos pa so se potrudili in so s prostovoljnimi delom in pomočjo občine uredili dvorano za zimo v prostori, ki jim jih je v ta namen odstopil tov. Savlje. Kinopro-jektor jim je že pred dvema letoma poklonilo ravno na Dan vstaje podjetje za razdeljevanje filmov v Ljubljani. Sedaj bodo s tem projektorjem prvi zavrteli film letos po slavnostni akademiji na Dan vstaje.

Mladinsko slavlje v Gabrijelah

V Gabrijelah imajo že nekaj let zabeležen mladinski aktiv. Težko bi našli vse uspehe, ki so jih mladinci dosegli v kulturno-prosvetnem, športnem in političnem delu. Zato ni tudi nič nenavadnega, če je bila ta mladinska organizacija med najboljšimi v dosedanjem krškem okraju. Mlad Gabrijelčani so hoteli svečano proslaviti tudi desetletno osvoboditve, za kar so si izbrali eni-nuljo nedeljo. Dopoldne so priredili tekmovanja v šahu, odbojki, streljanju in kegljanju. Na popoldanski prireditvi je govoril

ZADRUŽNO PODJETJE
»MESNINE« - PTUJ

Kupujemo in prodajamo vse vrste živine, meso in mesne izdelke.

Kolektiv čestita delovnemu ljudstvu k DNEVU VSTAJE in mu želi še obilo nadaljnjih uspehov.

Trgovina TOVARNE USNJA Lenart v Slovenskih goricah

Delovni kolektiv trgovine in usnjarne čestita k prazniku - 22. juliju - vsem delovnim kolektivom, za široko potrošnje nudi poceni vse vrste spodnjega in zgornjega usnja.

Delovni kolektiv TOVARNE DUŠIKA RUŠE pri MARIBORU

čestita vsem delovnim kolektivom k DNEVU VSTAJE - 22. JULIJU.

PISMO IZ NIMESA

Krvavo zaslužen denar

Šele ko konji vlečejo njegovo truplo iz arene in je pesek ves krvav, se mu občinsivo zahvali: zadnji aplavz velja premaganemu biku!

Tri ali štiri dni pred bikoborbo zaprejo bika v temen prostor. Ko ga spustijo v areno, bega ves zaslepljen naokoli in se zaganja v neprehočno ograjo. Draži' ga z živordečimi plašči, če pa je še premiren, mu zažgejo pod trebuhom slamo. Nato mu odvzamejo kri in z njo moč.

nato pa ga matadorjev meč reši muk. Šele ko konji vlečejo njegovo truplo iz arene in je pesek ves krvav, se mu občinsivo zahvali: zadnji aplavz velja premaganemu biku.

stavice z njegovim imenom: Julio Aparicio Torero in njegovi štirje pomočniki stopijo na pesek in pridejo spet do tribune s častnimi gosti. Vsaka kretnja je natanko določena: torero se prikloni eni izmed odličnih dam in jo zaprogi, naj za časa njegove igre z bikom drži njegov klobuk. Če pa je torero prvokrat v mestu, prosí predsedništvo, naj mu dovolijo klobuk obdržati. V tem primeru ga vrže na pesek. V tistem trenutku spustijo bika. Igra se začne: pomočniki in torero mu nastavlja svoje plašče in ga dražijo. Bik se zaletava v prazno. Toda ne vedno. Včasih ostane plašč na pesku in bik ga ježno tepta. Eden od šestih bikov je bil za spoznanje bolj pameten kot drugi. Ni se zmenil za plašč, ampak je šel naravnost na človeka: vedel je, od kod mu preti nevarnost. Zvok fanfare. Nekatere igra je končana. Dva pikadorja prihajata v areno. Konj ne ve, kaj se dogaja okrog njega: zavezali so mu oči in ga vklelili v oklep, ki ga bik ne more predreti. Pikador počaka na ugoden trenutek in zasadi biku v hrbet dolgo kopje. Zavr-

ti ga: rana mora biti široka, da bo matador lahko zasadi svoj meč, toda ne preglbok, da bi bik ne izgubil preveč krvi. Zvok fanfare: banderillo! Kmalu se gibajo na bikovem hrbtu štiri kratke sulice. Bik krvavi. Zvok fanfare: matador! Zdaj je trenutek, ko mora matador pokazati vse, kar zna. Poklekne pred bikom in neredko se njegove prsti dotaknejo rogov. Vsi matadorji so izredno mladi, šibki in slabotni fantje so. Na smeh mi gre, ko se spominam na trebušaste baritone, ki poljejo torera v »Carmen«. Občinstvo je muhasto. Pred sekundo so borilec še ploskali, zdaj mu žvižgajo, ker njegova kretnja ni bila dovolj elegantna. V areno letijo prazne steklenice toreru v zasmeh. Torero lahko pleše biku pred gobcem, se pusti nasaditi, ljudem to nič mar: eleganco hočejo, predvsem pa natančno smrtnega sunka. Če je bik ranjen, naj se torero ne igra z njim! Olé, olé! Matador pozdravlja občinstvo in pomeri biku v srce. Meč seže globoko, bik se zamaje, matador in pomočniki prekrizajo roke. Naloga je končana. Grobna tišina. Bik prestopi, naredi še deset, dvajset korakov, niha z glavjo, kleca, pade. Toda včasih je bik močan, udarec prešibak. Matador pomeri na drugo mesto, natančno med roge. Če bi bil bik še močan, to ne bi bilo možno, kajti glavo bi imel pokoncu. Toda zdaj, ranjen, oslabiljen in spehan skloni glavo in če matador dobro zadene, je bik v trenutku mrtev. Konec. Predsedništvo podari toreru za dvoboj eno uho, za izredno lep sunek dve ušesi, če pa je bil matador izreden, dobi obe ušesi bika in njegov rep.

La Corrida je končana v dobrih dveh urah, za vsakega bika je določenih 15 do 20 minut. Če matador v tem času ne konča borbe, se aplavz spremeni v posmeh.

Včasih pa zmaga bik. Torera podre na tla in pomočniki ga morajo s svojimi rdečimi plašči zvažit od njega, toda mnogokrat se jim to prepozno posreči. Torero, ki se hoče zares izkazati, spodi pomočnike iz arene: nihče ne ugovarja, pravico ima igrati se s smrtno. On sam je gospodar arene. On — ali pa bik. Oba ne moreta živa iz arene, biku je smrt zapisana, toda včasih delita oba to usodo.

Bikoborba v Nimesu je bila dobrodelna prireditvev. Izkupilec je šel v korist nekega mesta, ki je bilo poškodovano v potresu. Tudi toreri so nastopili brez plačila. Sicer pa svojih glav ne nosijo poceni naprodaj: ugoden torero zahteva za eno popoldne, torej za dva bika, poldrug milijon francoskih frankov. Dela ima za dobre pol ure.

Dobro plačano delo, krvavo zaslužen denar!

PRIJETNA ŠOLA

Ameriške letalske družbe, ki prevažajo popotnike čez oceane, so ustanovile za svoje stewardese posebno šolo, v kateri jih učijo, kako se rešuje iz vode potresčenec, iz vode, dve pa že letišča »omogli« na gumijastem čolnu (ali se pa morda tudi sončita?). Poleg teh vaj, morajo stewardese obvladati tudi prvo pomoč, kuhati s primitivnimi sredstvi in še mnogo stvari, ki pridejo v poštev pri letalskih nesrečah. Seveda pa so i stewardese i letalske družbe na jbolji zadovoljne, če se jim ni treba izkazati!

„Leteča mesta“ iščejo z'ato

Statistiki so ugotovili, da je po zahodni avstralski puščavi razstresenih nad 300 letetič mest. Prebivalci takih mest so iskalci zlata, mesta, ki imajo po 50 in tudi do nekaj tisoč prebivalcev, pa se imenujejo »leteča« zato, ker se neprestano selijo, kadar se pač razširijo vesti o kaki zlati jami. Leteče mesto se preseli v enem mesecu tudi po večkrat in to celo na razdaljo od 100 do 200 milj.

Kadar prebivalci kakega letetečega mesta slišijo, da so nekje na severu ali na jugu odkrili »zlato jama«, se preselijo v največji naglici ter zapustijo v svojih barakah tudi najrazličnejše predmete. Te zapuščine se polastijo potem novi iskalci zlata, ki se utaborijo vsaj za nekaj dni v zapuščenem letetečem mestu, potem pa se selijo na jug ali na sever ter zapustijo spet marsikaj svojim naslednikom. Vsako večje leteteče mesto zapusti tudi pokopališče, kjer počivajo tisti iskalci zlata, ki niso dočakali selitve svojega mesta.

Seveda le tedaj, če vodi sled za novimi zlatimi jamami nekje v njihovi bližini.

Po mnenju avstralskih strokovnjakov imajo potujoče naselbine iskalcev zlata važno vlogo pri pridobivanju zlata v Avstraliji. V zadnjem letu so prebivalci letetič mest pridobili skoraj eno četrtino zlata, ki ga premore Avstralija. Nabrali so okoli 250.000 unč finega zlata v vrednosti nad 9 milijonov dolarjev. V zlatih jamah Avstralije dela vsega skupaj nad 11.000 delavcev in večina od njih prebiva v »letečih mestih.«

Če potrebujete samo par kapljic limoninega soka, ni treba limone prerezati! Zabolite v limono vilico, iztisnite potrebne kapljice, limono pa pustite celo. To velja tudi za druge podobne sadeže.

ODSLEJ TAKŠNA KOLESJA?

Italijanski dirkač Enzo Sacchi je izdelal novo kolo, ki ga vidimo na sliki. Vozač teži na posebne sedežu, pedala pa so pri zadnjem koleesu. Enzo pravi, da se tako vozač lahko upre z vso močjo v pedala, poleg tega pa se menda manj utruja.

DROBNE

Če neke tovarne umetnih prsi, ki razglašajo »presenečljivo naravno občutek ob dotiku« svoja izdelka, se končuje z naslednjim pozivom kupcem: »Neusmiljeno odklanjajte vsako potvorbo!«

Ravnatelj ženevske varnostne službe je najstrojše prepevedal pošiljanje cvetja velikim štirim za časa konferenc. »Sopki cvetja« je pojasnil lastnikom cvetličarn — lahko skrivajo presenečenja, neprijetna namreč.

Britanska armada razdeljuje svojim mladim vojakom, ki so poročeni, posebno brošuro z navodili za ravnanje, v kateri piše med drugim: »Ne glejte fotografij pin-up deklet, temveč imajte zmeraj pri sebi lepo sliko svoje žene. Večkrat pišite svoji tašči, ki je angel varuh vaše zakonske sreče.«

Hitchcock Memorial Church, cerkev v New Yorku, nudi svojim vernikom zredno uslugo: katero koli brošuro z navodili lahko po telefonu pokličete cerkev in oglašje se molitve, zapisana na gramofonsko ploščo. Traja eno minuto. Da se ne bi slučajno oglašil iznajditelj tibetanskega molitvenega milnička, zahteval odškodnino za svoj izum...

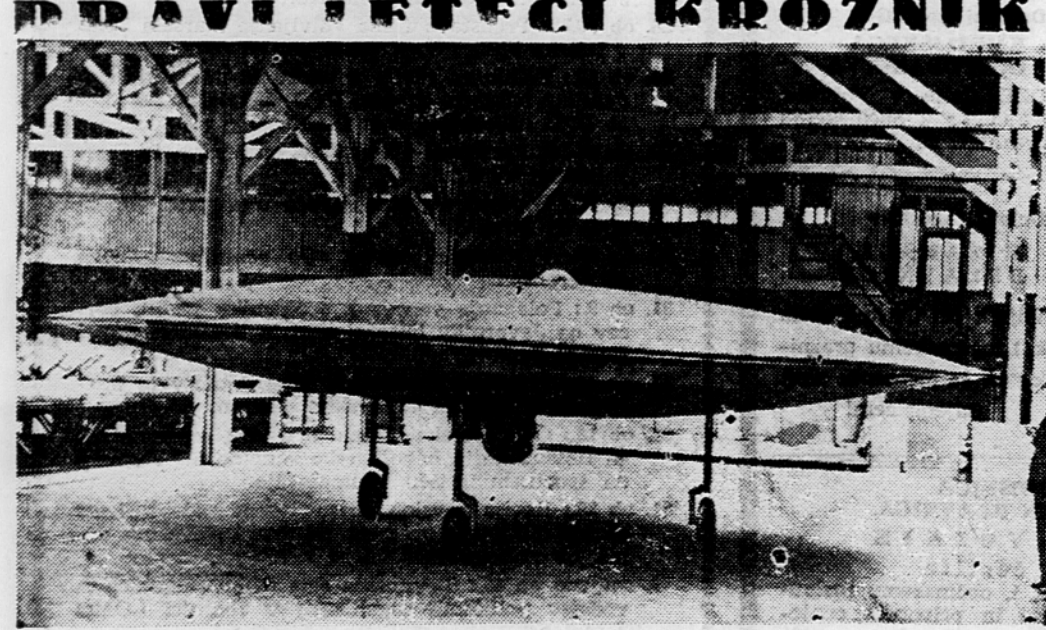
Uprava stadiona v Hamiltonu (Ontario, Kanada) je za leto dni prepovedala obiskovanje vseh prireditelj na stadionu nekemu navdušenemu navijaču iz Toronta, ki se pri nogometni tekmi ni mogel premagati in je vdri med igro na igrišče ter zabli gol za svoje moštvo.

Rekrutna komisija je pred 30. leti proglasila Federica Fagiona iz Trissina v Severni Italiji za ne-sposobnega za vojaško službo zaradi slabega zdravja. Nesrečnik je pred kratkim praznoval svoj stoti rojstni dan.

ZANIMIVOSTI

Francoski letalski konstruktor René Couzinet je izdelal načrte za pravi letetič krožnik, ki ga vidimo na sliki. Letetič krožnik ima reakcijski motor s 136 konjskimi silami.

NAPAD NA JUŽNI TEČAJ

Raziskovalci Velike Britanije, Francije, Sovjetske zveze in ZDA se pripravljajo na ekspedicije v Antarktiko

Raziskovalci štirih velesil se pripravljajo, da bodo v letih 1957-58 dokončno raziskali Antarktiko. Britanska ekspedicija, ki jo bo vodil dr. Vivian Fuchs in v kateri bo sodeloval tudi Edmund Hillary, zmagovalec nad Mont Everestom, se pripravlja, da bo prečkala ves kontinent Južnega tečaja. Stirlingstonska ekspedicija bo pod vodstvom Fuchsa začela prodirati s severa proti jugu, Hillary in

njegovo moštvo pa jim bodo šli z druge strani nasproti do Južnega tečaja. Britanska ekspedicija bo stala okoli 350.000 funtov, zato pa bodo raziskovalci uporabljali tudi posebne snežne traktorje in letala. Edmund Hillary, ki je pred nekaj dnevi govoril v Londonu o svojih načrtih, je povedal tudi nekaj o načrtih ostalih treh dežel. Rusi nameravajo prehoditi 3500 km neraziskanega ozemlja

v Antarktiki do Južnega tečaja. Tudi Američani nameravajo samo doseči Južni tečaj in se vrniti v svojo bazo. Francozi pa bodo skušali najti center magnetskega Južnega tečaja. Toda Hillary tudi pravi, da med ekipami raznih dežel ne bo nobenega tekmovalstva. Nasprotno, baze vseh štirih ekspedicijskih bo do v stalni radijski zvezi, da bi lahko v vsakem primeru priskočile na pomoč kateri koli ekspediciji.

Vse ekspedicije bodo razpolagale s traktorji, letali, helikopterji, posebnimi šotori in posebnimi oblekami. Toda kljub vsemu napredku v znanosti bodo še vedno morali uporabljati prastaro polarno prevozno sredstvo — pasje vprege. Razmere, ki vladajo na Južnem tečaju, so namreč precej hujše kot kjer koli drugje na svetu. Hillary pravi, da je na južnem tečaju precej bolj mrzota kot na Himalaji, pa tudi viharji so mnogo hujši kot na Himalaji ali na severnem tečaju.

ŽELEZNIKAR MARJAN

elektroinstalaterstvo močnega in šibkega toka
CELJE, Stametova 19
čestita k Dnevu vstaje
Instalacije, proračuni, izdelava načrtov.
Popravila kuhalnikov, likalnikov, sestava električnih peči in štedilnikov.

ŽELEZARNA ZENICA - ZENICA

razpisuje natečaj za prazno delovno mesto upravnika obrata Energane visoke peči. Kandidati morajo poznati parne (kotel) in turbinske naprave in turbo-kompresorje s polavtomatskim upravljanjem. Za natečaj se lahko prijavijo: strojni inženirji s prakso v obratu, starejši strojni tehniki s prakso v obratu in strojniki z daljšo prakso. Plača po tarifnem pravilniku, možnost udeležbe pri premijah obrata. — Samska in družinska stanovanja preskrbljena. Ponudbe na naslov: Železarna Zenica, Zenica, oddelek za delavsko-uslužbenske odnose. Rok za natečaj je do 1. septembra t. l.

»GALENIKA«

tovarna farmacevtskih proizvodov
Zemua,
Ulica 22. oktobra št. 7
KUPUJE do 30. septembra vsako količino steklenic od sirupov imenovanih »Gumpro«, 200 gr. vsebine, dobro opranih — od državnega in združnega »Kortorja«. Plačamo 12 din vključno embalažo in pakiranje, franko, postaja pošiljatelja, za vsako brezhibno steklenico.

J E K I O T E H N A

TRGOVINA S TEHNIČNO ŽELEZINO IN KOVINSKIM BLAGOM
MARIBOR, Partizanska cesta 34

Svojim odjemalcem nudimo bogato zalogo raznega kovinskega blaga: orodje, ležaje, vijakno blago, žičnike itd.

★
Priporočamo se za nadaljnje zaupanje in naročila.

★
Čestitamo vsem delovnim kolektivom k DNEVU VSTAJE.

KOLEKTIV
Tovarne poljedel. kih strojev
MARIBOR

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM K DNEVU VSTAJE IN JIM ŽELI OBILO USPEHOV.

Priporoča se s svojimi najnovejšimi kvalitetnimi izdelki: motorne in ročne prevozne škropilnice, hidravlične stiskalnice, mlatilnice, slamoreznice itd. — Konkurenčne cene!

Kolektiv Splošno pleskarskega podjetja
„SLIKOPLESK“
Maribor

čestita k Dnevu vstaje slovenskega ljudstva s svojimi delovišči v Sloveniji, Bosni in Črni gori ter se še v nadalje priporoča!

Železarna Zenica' - Zenica
obvešča

svoje poslovne zveze, da morajo vse vagonse pošiljke normalnega tira, poslane na Železarno Zenica, nasloviti:

»ŽELJEZARA ZENICA« — ZENICA

Uputna stanica: ZENICA ŽELJEZARA, industrijski kolosjek.

V nasprotnem primeru bomo pošiljke dali na razpolago.

ŽELEZARNA ZENICA — ZENICA

IZVOZNO PODJETJE
»PERUTNINA« — PTUJ

čestita k DNEVU VSTAJE vsemu delovnemu ljudstvu.

★
Dobaviteljem in odjemalcem se še nadalje priporočamo.

AVTOKAROSERIJA
Maribor

čestita vsem delovnim ljudem k DNEVU VSTAJE

★
ter se priporoča s svojimi kvalitetnimi izdelki.

TOVARNA UMETNIH BRUSOV
MARIBOR — Tržaška cesta

ČESTITA VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM IN VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU K DNEVU VSTAJE!

Svojim odjemalcem in dobaviteljem se priporoča za nadaljnja naročila in zaupanje.

Uprava tovarne perila
„Mura“
Murska Sobota

razpisuje po sklepu upravnega odbora

mesto

glavnega računovodje

POGOJ: ekonomska fakulteta ali končana srednja šola ter 5-letna praksa v računovodstvu.

Plača po tarifnem pravilniku odnosno dogovoru. — Nastop službe takoj. Prošnje s kratkim življenjepisom in navedbo dosedanjega službovanja pošljite na upravo podjetja do 15. avgusta 1955.

Uvozno in trgovsko podjetje

„Slovenija-avto“

Ljubljana, Prešernova 52 a, telefon 31-238

proda

naslednja dobro ohranjena motorna vozila v brezhibnem stanju:

avtobusi »FIAT« 626, 32 sedežev in 15 stojišč;

avtobus »MERCEDES-BENZ«, tipe 3500, pulman, 32 sedežev in 15 stojišč;

avtobusi »OM TAURUS«, 32 sedežev in 14 stojišč;

potniški avtomobil »PEL KAPITAEN« 1954;

potniški avtomobil »PEL OLYMPIA«;

potniški avtomobil »VAUXHALL« SIX

potniški avtomobil »FIAT« 1500.

Interesenti:

zahtevajte ponudbe in ogled vozil!

TRGOVSKO PODJETJE OZZ
CELJE, Aškerčeva 19

Telefon 21-91, 25-38

Oskrujemo kmetijstvo z umetnimi gnojili, sredstvi za zaščito rastlin, semenskim blagom, kmetijskimi stroji, rezervnimi deli, orodjem in gradbenim materialom. Odkupujemo vse kmetijske pridelke, sadje, gozdne sadeže, suhe in sveže gobe, klavno živino ter les.

Blago imamo na zalogi v skladiščih:
CELJE, telefon 26-38, 21-53
SEMPETER, telefon 19
SENTJUR, telefon 25
MESTINJE, telefon Podplat 3a
SMARTNO OB PAKI, telefon 17

Vsem kupcem in dobaviteljem se priporočamo.

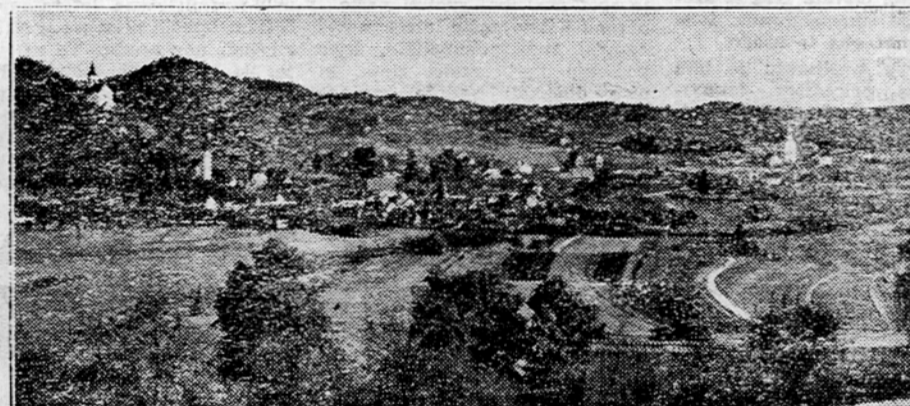
VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO K DNEVU VSTAJE!

Vojnik
čestita

Občinski ljudski odbor,
organizacija ZK,
SZDL in ZB

VOJNIK
pri CELJU

čestitajo občanom
K I. OBČINSKEMU
PRAZNIKU
22. JULIJA

Kmetijska zadruga z omejenim jamstvom,
Vojnik

čestita svojim članom in cenjenim odjemalcem k I. občinskemu prazniku!
V svoji poslovalnici nudi kakovostno blago ter se priporoča!

Delovni kolektiv
Papirnice in lesno predelovalne industrije
Višnja vas pri Celju

čestita k I. občinskemu prazniku 22. julija ter priporoča cenjenim odjemalcem svoje izdelke!

FRANJO BOŽIČ,
elektromehanična in akumulatorska delavnica, Vojnik, čestita k I. občinskemu prazniku in se priporoča cenj. strankam

IVAN NOVAK,
splošno mizarstvo, Vojnik, čestita k I. občinskemu prazniku ter se priporoča cenj. strankam

LUDVIK PREKORŠEK,
gostilničar, čestita k I. občinskemu prazniku 22. julija ter se priporoča za obisk!

VIKTOR KREŽE,
krojač v Vojniku, čestita k I. občinskemu prazniku ter se priporoča!

HINKO HOTKO,
avtomehaničar, Vojnik pri Celju, čestita k I. občinskemu prazniku ter se priporoča svojim cenj. strankam.

TRGOVSKO PODJETJE »Dotrošnik«

VOJNIK s trgovino »Tabor«

čestita k prvemu občinskemu prazniku občine Vojnik vsem občanom in cenjenim odjemalcem. — Nudi raznovrstno blago po zmernih cenah

STANKO JURAK,
tapetnik, Vojnik pri Celju, čestita k I. občinskemu prazniku ter se priporoča!

JOŽE KOVAČ,
dimnikar, Vojnik pri Celju, čestita k I. občinskemu prazniku ter se priporoča svojim strankam.

Delovni kolektiv
KMETIJSKEGA
GOSPODARSTVA
OZZ Celje v Vojniku, čestita k I. občinskemu prazniku 22. julija.

Delovni kolektiv
MIZARSKA
DELAVNICE
Vojnik pri Celju, čestita k I. občinskemu prazniku ter se priporoča cenj. odjemalcem!

Splošna in zobna ambulanta Zdravstvenega doma
Vojnik
čestita k I. občinskemu prazniku 22. julija!

PARNA PEKARNA VOJNIK PRI CELJU
čestita k I. OBČINSKEMU PRAZNIKU IN PRIPOROČA SVOJE IZDELKE!

MESNICA
IN KLAVNICA,
VOJNIK
čestita k I. občinskemu prazniku in priporoča cenjenim odjemalcem svoje izdelke.

Ljudski odbor mestne občine
Jesenice

čestita k prazniku Dneva vstaje in občinskemu prazniku mesta Jesenic vsem svojim občanom in vsem delovnim kolektivom širom po naši domovini.

PROGRAM prireditev ob občinskem prazniku mesta Jesenic od 21. julija do 1. avgusta 1955.

21. ob 18.: Otvoritev fotoamaterske razstave v Lutkovni dvorani Delavskega doma.
22. ob 10.: V kinu »Radio« matineja filma »Zivljenje maršala Tita«.
23. ob 20.30: V letnem kinu film »Zivljenje maršala Tita«.
24. Izlet na Golico.
24. ob 8.30: Ocenjevalna vožnja motoristov in strelcev.
24. ob 9.: Otvoritev razstave Pionirskega krožka terena Sava v gimnaziji Jesenice.
24. ob 20.30: Film »Zivljenje maršala Tita«.
25. ob 19.30: Promenadni koncert godbe na pihala z Javornika v parku Podmežakljo.
25. ob 19.30: Promenadni koncert godbe na pihala z Jesenic pred gimnazijo na Kor. Beli.
26. ob 20.30: Predstava filma »Zivljenje maršala Tita« v letnem kinu.
27. ob 20.: Folklorna revija v parku Podmežakljo (sodelujeta folklorni skupini DPD »Svoboda« Jesenice in DPD »Svoboda« Boh. Bistrica).
29. ob 20.30: Predstava filma »Zivljenje maršala Tita« v letnem kinu.
30. ob 18.: Povorka s Cankarjevega trga (pred gimnazijo) do Strelišča.
30. ob 20.: Partizanski miting »Se pomnite tovariši« na Strelišču.
31. ob 9.: Polaganje vencev k spomeniku padlih borcev na Javorniku (interniranci in izseljenci iz vse Gorenjske).
31. ob 11.: Politično zborovanje internirancev in izseljencev v vrtu za Delavskim domom.
31. ob 16.: Odbojarska tekma med drž. reprezentanco Holandske in odbojarsko skupino SD Jesenice na športnem igrišču Podmežakljo.
31. ob 19.: Revija pevskih zborov vsega radovljanskega okraja (ob lepem vremenu na vrtu Delavskega doma, ob slabem vremenu pa v Titovem domu).
1. avgusta ob 16.: Slavnostna seja LOMO Jesenice in vodstev političnih organizacij v zbornici LOMO Jesenice.

Indijanske zgodbe
F. COOPRA

POSLEDNJI MOHIKANEC Riše MIKI MUSTER

34. Natty in major sta nato potegnila svoji pištolli. Toda oba sta zgrešila. Tedaj je Natty jezno zalučal svoje orožje v vodo in se z golimi rokami pogljal nad sovražnika. Mingo je bil pravi orjak, toda njegova moč ni bila kos lovčevi izurnjenosti in spretnosti. Indijance misliše so pod železnim prijemom kmalu popustile in v hipu mu je Natty zasadil nož med rebra.

35. Major se je medtem boril s preostalim napadalcem. Njegov tanki častniški meč se je že v prvem spopadu zlomil, vendar je se utegnil Mingo z ročajem udariti v obraz in mu izbiti tomahavk. Toda v roko-borbi major Indijancu ni bil kos. Ta ga je že stisnil za vrat in vse je kazalo, da ga bo treščil v reko, tedaj pa je Mingo nenadoma popustil in se v krvi zgrudil.

36. Unkas, majorjev rešitelj, je zmagovalno zaviskral, potem pa so brž vsi pohiteli v zaklone, kajti razjarjeni Mingo so jih spet začeli od vseh strani obsipati s krogli. Nekatere so udarjale nevarno blizu in nenadoma je Unkas pokazal proti nebu. V vrščiku velikanske smreke, katere veje so se iztezale daleč nad reko, je čepel Mingo in pošiljal dobro odmerjene strele.

ŠE NEKAJ

Oče ubil sina
V Koroski vasi, nedaleč od Zreče, se je v nedeljo zvečer prišlo hud zločin, ki mu težko najdemo primer. Pri Rošarjevih se že dalj časa niore preveč razumeli, zlasti pa sta se postrani gledala 73-letni gospodar Blaž in njegov 23-letni sin Alojz. Do medsebojnega prepiranja je prihajalo predvsem zaradi posestva. Sin je hotel postati gospodar, toda starič ni hotel slišati niti besede o tem, da bi veliko domaćino prepustil mlajšemu.

Tudi v nedeljo zvečer je ponovno nastal prepri med očetom in sinom, ki pa se je tragično končal. Ko je pobesneli starič zagledal v hlevu pri jaskih svojega sina, je potegnil iz žepa dobro nabušeno nož in z njim pretežal sinu trebuh. Hudo poškodovan Alojz Rošar je s smrtnoosno rano na čelu prišel le še do dvorišča, kjer pa mu je znanjalka moči. Zgrudil se je in kmalu nato tudi izdihnil. Grozni prizor je videla tudi nekatera sosednja žena, ki je zakrčila nad očetom. Ko je oče zapazil svojo hčer, se je s krvavim nožem v roki zagnal še proti njej. K sreči pa je Mariji uspelo zbežati. Podivjanega morilca so ugotovili šele sosedje, ki so prihiteli na pomoč.

Strahni dogodek je razburil vsa okolica, saj so tak zločin redki v teh krajih in ljudje ne pominjajo, da bi kdaj prišlo do trage tožbe zoper tatvo, ker je oče ubil lastnega otroka.

Morilec je sedaj za zapah, kjer čaka na kazni, ki mu jo bo izrekli sodišče. S. K.

je zglasil pri upravniku posestva in se mu predstavljal za direktorja zadruge ter zahteval, da mu poravnava neplačani račun. Dali so mu le en del dolžne vsote, čez tiriindvajset dni pa se je vrnil. Prinesel je denar in kar nekaj zapravil. Nekega aprilskega dne se je ponovno zglasil na posestvu in se zanimal, če imajo mlade prašiče, ki bi jih rad nabavil za svojo zadruge. Za prašiče so zahtevali od njena roditelja ali pa denar. — Opozorili so ga tudi, da prihajajo na posestvo opominji za izplačilo dolžnega zneska za vino. To opozorilo Čariča ni spravilo iz ravnotežja. Dejal je, da to ni nič drugega, ker je njegov gospodar organizacija in je prav gotovo možna kakšna pomoč. Potem je sklenil pogodbo za sedem mladih prašičev, ki so mu jih drugi dan pripeljali na železniško postajo v Ljubljano. Prašiče je za drag denar prodal zadruzi v Solinu in denar spravil v svoj žep. Lažni direktor se bo za svoje goljufije zagovarjal pred sodiščem. Tio.

Tatič na konju
Pred dnevi so ljudje začudeno gledali, kako po Dolenjski cesti v Ljubljani neki mladenič dirja na konju skupaj z vozom. Mislili so, da so se mu splašali konji ali pa da gre za resno tujkovanje. Toda bil je povsem drugače. Tega dne se je pred gostilno Rudenčan ustavil voz s parom konj. Z njega je izstopil mladenič Andrej, ki je v gostilni našel biznisa in ga ob kosilnici predal v naglici pogabljen denar in druge listine ter urno skočil skozi vrata naravnost na konja in ga pogljal v dir. Ob konja sta divjala po Dolenjski cesti, da se je kar kadirlo za njima. Ko je ta prišel do tistega mesta, kjer se ta dirjajo za njih, je še bolj opančel konja. V Črni vasi so ga dohiteli, mu vzeli ukradene tisočake in neke račune ter vse vrnilo oškodovani gostilni. Tio.

Strela povzročila milijonsko škodo
Dne 13. julija je med neurjem udarila strela v gospodarsko poslopje Rudolfa Kokalj v Mezgovju pri pujski okraj. Požar, ki je nastal, je do tal upepelil poslopje in druge listine ter urno skočil skozi vrata naravnost na konja in ga pogljal v dir. Ob konja sta divjala po Dolenjski cesti, da se je kar kadirlo za njima. Ko je ta prišel do tistega mesta, kjer se ta dirjajo za njih, je še bolj opančel konja. V Črni vasi so ga dohiteli, mu vzeli ukradene tisočake in neke račune ter vse vrnilo oškodovani gostilni. Tio.

Smrtna nesreča
K številnim nesrečam, ki jih povzročajo neprijetnosti pri diranju z avtomobili, se je te dni pridružil še ena, katere žrtev je postal 57-letni delavec podjetja »Beton« Trbovlje, Josip Kundin, doma iz Hrvaške. Ko so razstreljavali kamenje v kamnoolovni trboveljske cementarne, je velik kamen prebil steno barake, v kateri je bil Kundin, in nesrečno prišel naravnost v glavo. Pone srečeni delavec je med miniranjem namreč ostal v baraki, namesto da bi se umaknil v posebno zaklonišče. S hudimi poškodbami na glavi so ga takoj prepeljali v bolnico, kjer je kmalu izdihnil.

poslopuje Marije Čuš iz Bratislave. Požar je uničil poslopje, vozove in nekaj poljskega orožja. Nekaj minut nato je strela ubila še par konj kmetijskega gospodarstva Jurca, ki so se v času neurja na njivi. Skupna škoda, ki jo je povzročila strela, znaša več kot dva milijona dinarjev. Z. v.

Nesreča pri delu
V jasku zagorskega rudnika si je kopač Alojz Rataj, pri padcu po lestvah poškodoval hrbenico. Poškodba je takšnega značaja, da ga morali odpeljati v bolnišnico. Z. v.

Ukrajinci v Ljubljani
Dve sezonska delavca iz Opekarnice na Viču sta 4. junija osula na kosovo v menzo na Bokalce. Tam sta srečala tudi nekega upokojenca in ga nagovorila, da jima je plačal vino. Ko sta se z njegovim denarjem naužila žitane kofice, sta se ponudila, da ga spremljata do doma onemoglih, kjer je omenjeni upokojenec v oskrbi. Eden izmed delavcev ga je prijel pod roko, medtem ko je drugi šel nekak korakov za njim. Spremljevalec je dobro vedel, kje ima upokojenec denarnico, zato mu je ob ugodni priložnosti segel v žep sukunja. Potem je je oprežno izročil drugemu spremljevalcu ter mu namignil, naj zbeži. Ta je res zbežal proti gostilni, kar je bilo upokojencu zelo sumljivo. Popljal je po žepu in ugotovil, da denarnice ni več v njem. To je povedal tudi svojemu spremljevalcu, ki se je opravičeval, da tega on ni videl, in mu hitel kazati svojo listnico. Nato je še on zbežal čez, da bi prijel onega drugega.

Oba delavca sta znana delomrzna, ki sta v kratkem času zamenjala več služb. Za svoje predrno dejanje se bosta zagovarjala pred sodiščem. Tio.

Huda prometna nesreča
Poklicni voznik tovornega avtomobila, ki je last Godezega gospodarstva Ljubljana, Stane Merlak je 14. julija vozil 8-tonski tovorni avto v 10-tonsko prikolico po Jeshovem stradecu v avtoškem skitu cesti. Na nezavarovanem železniškem prelazu se ni prepričal, ali je pot prosta, temveč je kapejal čez progo v trenu, ki je posledično povzročil nesrečo. Lokomotiva je zadel v avtomobil, bil ter avto in prikolico nekaj časa rinita pred seboj. Poškodbe na lokomotivi in avtomobilu so precejne, škoda pa še ni ocenjena. Sofer Merlak in njegov spremljevalec sta dobila le lahke poškodbe. —bo

Planinsko društvo Ljubljana
Planinsko društvo Ljubljana, matiča prireditelj izlet 22. julija v Aljaže v tom — Triglav — Sedmera jezera — Komna. Prijave do četrtega.

Novi Ljubljani Zvez borci
Novi Ljubljani Zvez borci bodo k odkritju spomenika na Urhu dne 22. julija vozili posebni avtomobili z Amrozevega trga in sicer od 8. ure zjutraj do 9. ure s povračilom od 11. do 13.30 ure.

Obiskovalci vseh vrst
Obiskovalci vseh vrst bodo v avtomobilih vsako uro izpred kopalnice na Vevčah preko Polja v Ljubljano.

Planinsko društvo Ljubljana
Planinsko društvo Ljubljana, matiča prireditelj izlet 22. julija v Aljaže v tom — Triglav — Sedmera jezera — Komna. Prijave do četrtega.

PUTNIK SLOVENIJA

REKO, KORČULO, DUBROVNIK, VIS itd. si bomo ogledali na našem velikem potovanju s posebno ladjo po Dalmaciji. Zavečajte program potovanja v najbližji poslovalnici PUTNIKA — Z AVTOBUSOM TRI DNI NA DUNAJ ob jesenskem veselju. Ogled mesta z avtobusom. Vse informacije pri PUTNIKU.

RADIO

SPORED ZA SRDO
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00.

2 sanitarnih tehnikov za Higijensko postajo Murska Sobota; dentisti za zdravstveno postajo Grad.

•GOSPODARSKO RAZSTAVISČE•
Ljubljana, Titova 50

UMRLI

Nenadno nas je zapustil naš ljubljani oče, moj brat in stric ANTON PUSTONIK

ZAHVALE

Vsem, ki so spremlili našega ljubega moža, očeta, brata ANTONA URČIČA

MALI OGLASI

FRIZERSKO VAJENKO sprejemno Saloon »Severa«, Rozmanova 6.

Planinsko društvo Ljubljana
Planinsko društvo Ljubljana, matiča prireditelj izlet 22. julija v Aljaže v tom — Triglav — Sedmera jezera — Komna. Prijave do četrtega.

Planinsko društvo Ljubljana
Planinsko društvo Ljubljana, matiča prireditelj izlet 22. julija v Aljaže v tom — Triglav — Sedmera jezera — Komna. Prijave do četrtega.

Planinsko društvo Ljubljana
Planinsko društvo Ljubljana, matiča prireditelj izlet 22. julija v Aljaže v tom — Triglav — Sedmera jezera — Komna. Prijave do četrtega.

Planinsko društvo Ljubljana
Planinsko društvo Ljubljana, matiča prireditelj izlet 22. julija v Aljaže v tom — Triglav — Sedmera jezera — Komna. Prijave do četrtega.

Planinsko društvo Ljubljana
Planinsko društvo Ljubljana, matiča prireditelj izlet 22. julija v Aljaže v tom — Triglav — Sedmera jezera — Komna. Prijave do četrtega.

KINO

»UNION«: Ital film »Neron in Messalina«. Tednik samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 16, 18 in 20. V. g. viogi: Gino Cervi in Paula Barbara.

IZ VČERAJŠNJE DRUGE IZDAJE

Nove razlage dosedanjih stališč na začetku četverne konference

Zeneva, 18. jul. (Po telefonu od našega posebnega dopisnika.) Prvi govori šefov štirih vlad, ki so jih imeli na današnjem dopoldanskem in popoldanskem zasedanju, napovedujejo, da bodo razpravljanja o raznih problemih morda zanimivejša kot

se je pričakovalo. Poleg želja, ki so jih izrazili vsi štirje, da bi z dobro voljo lahko odstranili nesoglasja med posameznimi stališči, in dokaj umirjenih govorov, razen morda Eisenhowerjevega, ki je izpolnil zahtevo kongresmenov ter sprožil

vprašanje mednarodnega komunizma in režimov v vzhodnoevropskih deželah, so se v ostalih treh govorih pojavile tudi nove razlage dosedanjih stališč. Bistvena razlika, ki pa ni nikogar presenetila, se je pojavila v tem, da so zahodni pred-

stavniki postavili na prvo mesto nemško vprašanje in na drugo vprašanje evropske varnosti, medtem ko se je Bulganin zadrževal predvsem na vprašanju varnosti olajšal rešitev nemškega vprašanja. Poleg že znanih sovjetskih stališč je zanimivo, da je Bulganin omenil možnost nekakega sodelovanja med

Predsednik ZDA Eisenhower s člani ameriške delegacije pred začetkom večerajšnje seje (Telefoto UP, za »Slovenski poročevalec«)

Po prvem dnevu v Ženevi

Zeneva, 18. jul. (AFP). V krogi ameriške delegacije so s pridržkom sprejeli ideje, ki jih je Faure načel v svojem dopoldanskem govoru na četverni konferenci. Ti krogi so presenečeni zaradi mnogoštevilnih sugestij predsednika francoske vlade, čigar napor za zagotovitev uspeha konference sicer cenijo. Njihove kritike se nanašajo na dve točki: prvič, prevladuje bojazen, ali predlog za zmanjšanje vojaških proračunov ne vsebuje gotovo nevarnost, ker je Sovjetska zveza edina sila, ki lahko objavi proračun, ki pa ga praktično ni moči usgotoviti; drugič, predlog pakta o evropski varnosti, o katerem je govoril Faure, ima v obeh mednarodnih ameriških opazovalcev to nesrečo, da na enaki ravni vključuje sosednje države Sovjetske zveze ter potentem priznava in utrjuje sedanjí položaj vzhodnoevropskih držav. Ugotavljajo, da je predsednik Eisenhower prav s tem v zvezi načel vprašanje teh držav.

lotovu zaupajo skrb, da razpravljata o tem vprašanju in poskušata najti rešitev. Sodijo, da bodo ta predlog dati zahodni predstavniki takoj, ko bo maršal Bulganin načel to vprašanje. Predsednik francoske vlade Faure bo jutri priredil kosilo, na katerega so povabljeni sovjetski ministrski predsednik Bulganin in britanski premier Eden s člani njihovih delegacij na ženevski konferenci ter ameriški zunanji minister Dulles z najbližjimi sodelavci predsednika Eisenhowerja, ker se predsednik ZDA kot šef države ne more udeležiti tega kosila. Štiri delegacije in trije med »veliko četvorico« se bodo tako jutri prvič zbrali izven konferenčne dvorane.

Iz nemških virov se je zvedelo, da bo zahodnonemški zunanji minister von Brentano, ki je sedaj v Ženevi, v četrtek odpotoval v Muerlen, kjer bo kanclerju Adenauerju poročal o delu konference velike četverice. Von Brentano bo stala spremljala ostala dva nemška opazovalca.

Krogi britanske delegacije v Ženevi se zaenkrat vzdržujejo komentiranja izjave sovjetskega ministrskega predsednika Bulganina na današnji popoldanski seji. Poudarjajo le, da bodo to izjavo zelo pozorno proučili.

Po popoldanskem Bulganinovem govoru pa se je predsednik ZDA Eisenhower ponovno oglašil k besedi in dejal: »Z velikim zadovoljstvom ugotavljam, da vsako delegacijo navdihuje prijateljski duh in je odločena sodelovati z drugimi pri iskanju trajnega mira.« Eisenhower je izrazil upanje, da bo ta duh še nadalje prevladoval v razpravah. »Oseben sem prepričan, da naši napore ne fodo zastojni,« je končal Eisenhower.

Jugoslavija se posebno zanima za ženevski sestanek četvorice

Odgovori našega veleposlanika dr. Aleša Beblerja na vprašanja predstavnikov tiska po prihodu v Ženevo

Zeneva, 18. jul. (Tanjug). — Opazovalec jugoslovanske vlade na ženevski konferenci šefov vlad štirih velesil veleposlanik dr. Aleš Bebler je nocoj prispel v Ženevo. Z njim je dopotoval tudi jugoslovanski poslanik v Bernu Viktor Repič. Takoj po prihodu je dr. Bebler sprejel predstavnike tiska in odgovoril na nekaj vprašanj o svojem poslanstvu.

o delu konference. »Jugoslavija« — je dejal dr. Bebler — »se posebno zanima za ženevsko konferenco, in sicer iz dveh razlogov: prvič, ker je to nenavadno pomemben mednarodni sestanek, in drugič, ker bodo, kakor vse kaže, evropska vprašanja v središču pozornosti te konference.

Tiskovna konferenca Iljičeva

Zeneva, 18. jul. (AFP). Predstavnik sovjetske delegacije Iljičev je na današnji tiskovni konferenci poudaril važnost ženevske konference, ki po njegovih besedah »mora priti v zgodovino kot resna prelomnica, kolikor njeni udeleženci pokažejo iskreno voljo za sodelovanje v korist mira.

Potem ko je sporočil, da se bodo štirje zunanji ministri sestali jutri dopoldne, da pa bodo šefi vlad imeli drugo sejo pod predsedstvom francoskega premiera Faure, je Iljičev poudaril, da je predsednik ZDA kot predsedujoči na prvi seji izjavil, da se bodo štirje šefi vlad in njihovi sodelavci lahko sestajali na pravilne razgovore v salo-
lonu poleg konferenčne dvorane. Predstavnik sovjetske delegacije je poudaril toplino in priročnost sestanka, ki ga je po popoldanski seji imel predsednik ZDA s člani sovjetske delegacije, posebno z njegovim starim prijateljem maršalom Zukovim. Iljičev je dodal, da so bili ti privatni razgovori navdahnjeni s prijateljskim duhom in enakim razumevanjem, ki je vladalo med obema današnjima sestankoma konference šefov štirih vlad.

Dr. Bebler je poudaril, da je prišel v Ženevo z nalogo opazovalca, da bi za jugoslovansko vlado dobil direktne informacije

Ho Ši Minh zapustil Moskvo

PARIZ, 18. jul. (AFP). Kakor poročajo moskovski radii, sta predsednik Ho Ši Minh in severnovietnamska vladna delegacija danes odpotovali iz Moskve.

Pojasnjujoč nadaljnje razloge, zaradi katerih je Jugoslavija sklenila poslati opazovalca v Ženevo, je dr. Bebler dejal, da za razliko od ostalih evropskih držav, ki so kot članice zahodnoevropske zveze, Atlantskega pakta ali varšavskega sporazuma, posredno vezane z delom konference, Jugoslavija ni ne neposredno ne posredno zastopana. Ker ni član nobene od teh organizacij ter bo njen opazovalec poskušal dobiti vse potrebne informacije.

ZA DOM IN DRUŽINO

ILUSTRIRANA REVILJA
»T O V A R I Š«

Sport

VČERAJ SO DIRKAČI POČIVALI V BOVCU — PRED VZPONOM NA VRŠIČ

Pet favoritov med posamezniki...

Bovec, 19. julija. Današnji dan počitka v Bovcu, v prelepi dolini Trente, je bil za kolezarje — udeležence XI. mednarodne dirke po Hrvaški in Sloveniji prvi užitek. Dosedanje tri etape, ali z drugimi besedami dosedanjih 350 prevoznih kilometrov, po silni vročini in deloma pravih slabih in prašnih cestah, so toliko težje vožnje, da so z burinam navdušenjem sprejeli odločitev vodstva, da bodo počivali, namesto v sredo, z dneves v Bovecu. To je tudi zaradi tega boljše, ker jih čaka jutri odločilna etapa in najtežja preizkušnja, kajti po vršiču bodo vsi, ki ga bodo minili srečno in uspešno, lahko z gotovostjo računali, da bodo dosegli tudi cilj v Boogradu, saj bo šlo na nadaljnji poti po lepih cestah brez težav.

vedala in tudi Holandi so bolj ali manj že zaigrali svoje najboljšie karte. Zanimanje za dirko je vsepovsod veliko. Kolezarje podpirajo med potjo, ki spričo vročine in žeje vse uarnpa. Sicer pa imajo težji del brez vode že za seboj...

II.) 5:14:34, 14. Zivorad Mičič (Srbija) 5:14:34, 15. Bergant (J. II) 5:18:14 itd.

Številke, številke... Po večerajšnji tretji etapi, ki je merila zaradi cestnih del in počasne vožnje dirkačev med K-

1. Bolzan (Luksem.) 1:31:59, 2. Müller (A.) 1:31:59, 3. Varga (J. II) 1:33:35, 4. Krstev (Bolgarija) 1:33:40, 5. Petrovič (J. II) 1:37:41, 6. Deferm (Belg.) 1:42:27, 7. Thornouth (Belg.) 1:43:38, 8. Jugo (J. II) 1:47, 9. Ješič (J. II) 1:49, 10. Iliev (Bolg.) 1:49:06, 11. Rauner

(A.) 1:38:34, 12. Keulers (Hol.) 1:38:34, 13. Valant (Slov. II) 1:39:33, 14. Bačič (J. II) 1:41:55, 15. Bonin (Slov. I) 1:42:27 itd.

BESEDA O FAVORITIH Kljub temu, da je še malo zgodaj govoriti o favoritech, so vendar že vidni njihovi obrisi. V konkurenci posameznikov bi jih bilo vsega pet. Predvsem velja to za 20 letnega Luksemburca Bolzana in Bolgara Kisteva, nekoliko manj pa tudi za Avstrijca Müllerja in Jugoslavana Petroviča in Vargo.

prom in Boljuncem samo 157 km, je uradni vrstni red dirkačev naslednji: Za III. etapo v celoti: I. Miro Ješič (J. I.) 5:05:58, 2. Jonson (D) 5:06:52, 3. Keulers (Hol.) 5:10:48, 4. Cvejin (Jug II) 5:10:53, 5. Žižek (Slov. I.) 5:10:55, 6. Kulevski (Slovenec) 5:12, 7. Jugo (J. I.) 5:12, 8. Rauner (Avstr.) 5:12:07, 9. Valant (Slov. II.) 5:12:07, 10. Iliev (Bolg.) 5:12:07, 11. Podmlščak (Slov. I.) 5:12:07, 12. Z. Mičič (Partizan) 5:14:19, 13. Brajnik (Sl.

1. Jugošlavlja I. 49:53:25, 2. Bolgarija 50:38:34, 3. Belgija 50:37:29, 4. Avstrija 50:54:09, 5. Slovenija I 51:23:21, 6. Jugoslavlja II 51:58:39, 7. Slovenija II 52:10:08, 8. Poltoeksmika 52:28:59, 9. Holandska 53:18:30, 10. Hrvaška 53:19:06 itd.

Okrajni strelski odbor v Ptujju je pred dnevi odprl na novo urejeno strelišče in priredil obnem tekmovanje v streljanju z vojaško puško. Za to so zbrane strelce pozdravili funkcionarji strelških organizacij, ki so se predvsem zahvalili OLO, ki je največ pripomogel k ureditvi tega novega strelskega objekta.

Udeležba je bila manj zadovoljiva zaradi neugodnega vremena, pa tudi priprave za nastop so trpele zaradi tega. Zaradi obilnega sponda bi kazalo drugič tekmovanje razdeliti v dva dela.

Prekinjene partije mednarodnega šahovskega turnirja v Ljubljani iz predzadnjega kola so se končale takole: Karakajič — Puc 1:0, Udovčić — Witkowski remi, Kieninger — Persits 0:1. — Vrstni red pred zadnjim kolom: Karakajič 11, Milič 10,5, Padevski, Stahberg in Udovčić 9,5, Pirč 9, Kieninger, Gabrovšek, Witkowski in Bertok 8,5, Puc 8, inž. Vidmar in Groselj 7,5 itd. Udeležence turnirja je večeraj sprejel podpredsednik MLO inž. Klemenčič. Danes igrajo zadnje kolo.

MARIBOR

Sreda, 20. julija.
Dežurna lekarna: »Studenti«, Gorkga 18.
KINO
PARTIZAN: amer. film »Skrynost Indijanec« brez tednika. — Zaradi izredne dolžine filma bo zadnja predstava ob 20.30.
UDARNIK: ameriški film »Gola ostroma« s tednikom, ob 15.30, 17.45 in 20.
SOLA: amer. film »14. UR« s tednikom, ob 20.45.
Murska Sobota: franc. film »Ni malih grehov«.
RADIO MARIBOR
5.—8. Prenos sponda Radia Ljubljana 8.—10. Domača poročila in objave. 8.10.—8.30. Samospeve jugoslovanskih avtorjev poje baritonist Marcel Ostaševski, pri klavirju Ciril Cvetko, 12.—23. Prenos sponda Radia Ljubljana.
Četrtek, 21. julija.
Dežurna lekarna: »Centers«, Gosposka ul. 12.
KINO
PARTIZAN: amer. film »Skrynost Indijanec« s tednikom, ob 15.30, 17.45 in 20.
UDARNIK: amer. barvni film »Gola ostroma« s tednikom, ob 15.30, 17.45 in 20.
SOLA: amer. film »14. UR« s tednikom, ob 20.45.
Murska Sobota: franc. film »Ni malih grehov«.
RADIO MARIBOR
5.—8. Prenos sponda Radia Ljubljana 8.—10. Domača poročila in objave. 8.10.—8.30. Popularne grške napeve poje tenorist Dino De Costa, pri klavirju Janez Kotarč, 12.—23. Prenos sponda Radia Ljubljana.

Okrajni strelski odbor v Ptujju je pred dnevi odprl na novo urejeno strelišče in priredil obnem tekmovanje v streljanju z vojaško puško. Za to so zbrane strelce pozdravili funkcionarji strelških organizacij, ki so se predvsem zahvalili OLO, ki je največ pripomogel k ureditvi tega novega strelskega objekta.

Udeležba je bila manj zadovoljiva zaradi neugodnega vremena, pa tudi priprave za nastop so trpele zaradi tega. Zaradi obilnega sponda bi kazalo drugič tekmovanje razdeliti v dva dela.

JUTRI V KOLEŽIJ: Jedinstvo — Ilirija — Ljubljana

Zadnja srečanja v hrvaško-slovenski plavalni ligi bodo jutri v Koležijah med Jedinstvom iz Zadra in ljubljanskima kluboma Ilirija in Ljubljano. Po dosedanjih uspehih je ZFK Ljubljana favorit za prvo mesto, saj je doslej premagal vse tekmece in vodi na lestevici s štiriimi zmagami. Moštvo iz Zadra je najmočnejši hrvaški klub v tej ligi in se odlikuje po odlični ženkki ekipi, v kateri sta zlasti vidni Gatarova (100 m prosto 1:20, 400 m prosto 6:29, 1600 m hrbno 1:31), med moškimi pa je najboljši Sutvič (200 m letuljček 2:58,4). Ker so bile že v Zadru borbe za točke zelo hude, pričakujejo, da bo tudi troboj v Ljubljani zelo zanimiv. Tekma v vaterpolu med Jedinstvom in Ilirijo bo že danes ob 17. uri v Koležijah. Skoki se bodo pričeli jutri, 21. km, ob 16. uri, v Centralnem ljudskem kopališču, plavalni del sponda pa ob 20. uri v Koležijah.

Z novim streliščem — živahnije delo v Ptujju

Okrajni strelski odbor v Ptujju je pred dnevi odprl na novo urejeno strelišče in priredil obnem tekmovanje v streljanju z vojaško puško. Za to so zbrane strelce pozdravili funkcionarji strelških organizacij, ki so se predvsem zahvalili OLO, ki je največ pripomogel k ureditvi tega novega strelskega objekta.

Udeležba je bila manj zadovoljiva zaradi neugodnega vremena, pa tudi priprave za nastop so trpele zaradi tega. Zaradi obilnega sponda bi kazalo drugič tekmovanje razdeliti v dva dela.

H WENDT ROMAN PREKLETIM LADJAM

»No, in?« je vprašal Plenišer.
»Zelo ogorčeno sem mu odgovoril,« je priznal Steller.
»Zdaj se gotovo jezi.«
Plenišer je razmišljal. »Kmalu ne bodo nobena pisma več vezala Kamčatke s svetom, Steller. Vezi se trgajo. Človeška reka teče samo še proti vzhodu, toda nazaj ne več. Zastor se spet spušta pred vzhodno deželo... kakor nekoč.«
»In potem tukaj ne bo mogel nihče več raziskovati in potovati. Carica nas ne pusti še enkrat v deželo. Podvizati se moram. Da, Plenišer, prav imate. Ne moremo se znebiti tega. Müller ne sluti ničesar... Jaz se peljem, Plenišer, bom že našel kakšno posadko.«
»Vi potujete še enkrat na Beringov otok?«
»Da... tudi tjakaj.«
Plenišer je prikimal in si trl brado.

Tvoji veliki načrti... tvoje misli in navodila... ni jih več! Razdejanje! Mračna in barbarska kakor nekoč postaja naša dežela. Jaz, odkritelj Alaske? — Glasno se je zasmeljal. — Bedak, kakršen sem bil, ko sem mislil, da je velika stvar, odkriti nekaj, kar je zaznamovano v zemljevidih...
Čirikov skoraj ni govoril z možmi s »Svetega Petra«. Njihove oči so počivale polne očitkov na njem, šepetali so o njem, niso se menili za njegova navodila, čeprav ga je bil ukaz vlade določil za vodjo vseh oddelkov odprave. Tudi Spangberg in njegovi ljudje so se zapirali vase. Tak odprti vendar usta! je bilo mogoče brati z njihovih obrazov. Primerjaj ladijski dnevnik! Pošlji poročilo o nas v Petrograd! Zakaj molčiš? Se hočeš mar šopiriti s pavjim perjem?

Plautin je bil mrtev, Louis Delisle de la Croyère je bil mrtev; vsi ladijski oficirji »Svetega Pavla« in enainadvajset mož posadke se je moralo na tej peklenki vožnji spriznati s tem. Mrtvi... vsi mrtvi ali hudo bolni... kot plavajoča krsta je bil »Sveti Pavel« 8. oktobra 1741 spet dosegel Petropavlovsk, tistega 8. oktobra, ko je bilo Beringovo ladjo, kakor je bilo zapisano v ladijskem dnevniku, zaradi viharja zaneslo daleč proti jugovzhodu v Ocean. Ali ni bilo tako zapisano v Beringovem ladijskem dnevniku? So ga mar brodolomci ponaredili, ti uporniki in ljudje, ki jih je životarjenje na samotnem otoku spremenilo v blazneže? Ali se niso ujemali zemljevidi in beležke, po katerih so Bering in njegovi kot prvi videli novo deželo, po kateri so večkrat stopili nanjo in jo raziskali v njenem celotem obalnem potoku? Kopenska pregrada, da... to je poznal tudi Čirikov. Oh, in kako jo je poznal! Črni otoki, gore, ki so se dvigale iz morja in kakor magneti privlačevale ladjo... natanko tako je bilo. Grozljivo natančno se je vse to ujemalo. Na odprtem morju se je bila ena jambornica ločila od druge, da bi bila šla v lastno smer... Delisle de la Croyère je bil govoril o svojih bratih, o svojem

življenjskem smotru, o svoji pravici do odkritja nove dežele, medtem ko vodja druge jambornice sploh ni verjel, da obstaja. Zdjaj sta bila ob mrtva, Bering in Delisle de la Croyère. On, Čirikov pa je pljuval 'vri, se tresel' od mrzlice in dobro vedel, da ne bo nikoli več ozdravel. Same stare zgodbe... ali bi jih ne bilo sedlničje le mogoče položiti v grob?

»Iskal sem Beringa,« je šušljal sam zase. »Po Plautinovi in Croyèresovi smrti je bil še enkrat krenil k črnim otokom, v viharni in megleni pekel, da bi ga poiskal. Prav je imel. Njegov ladijski dnevnik, njegovi zemljevidi in zapiski — vse je bilo v redu. Moram — če hočem ostati poštenjak — moram v Petrogradu priznati, da je on odkritelj nove dežele. Moram — vprašanje je vendarle važno, čeprav je bilo delo velika carja uničeno. Toda težko je... zelo težko... to je trda pokora.«

Kapitan Čirikov je stopal z drsajočimi koraki po taborišču v Tomsku, kašljal je in si tiščal s krvjo onesnaženi robec na usta. Gobezdajo in stokajo, načrte delajo in zmerjajo, je premišljal presedajoče in ne vedo pri tem, kaj se je zgodilo. Delo velikega carja Petra je uničeno, je zadušeno po zaslugi njegove lastne hčere Elizabete, po zaslugi nove carice, ki si jo podložni bojarji... za to gre in za nič drugega. Vitus Bering, midva sva bila sovražnika, midva sva se borila med seboj, midva sva vozila po drugačnih smereh. Toda prav nazadnje sva se le našla. Tvoja voznja, Vitus Bering, je bila prav tako zaman kakor moja. Kdo izmed naju dveh je odkril novo deželo? Katera smer je bila prava? To vprašanje, Vitus Bering, zdaj ni več tako pomembno. Ti si mrtev... jaz bom kmalu umrl... drugi odločajo o usodi najinih odkritij. Car Peter Aleksejevič Romanov, ti si bil zame zveličar, odrešitelj Rusije.

Dvignil je glavo. Sel mu je prijavi prihod visokega vladnega uradnika iz Petrograda. Zdjaj bi se utegnlo vse odločiti. Čirikov si je obrisal kri z ustnic, zravnal hrbet in stopal možu naproti počasi, blede in nekoliko omahujoč.

»Vi ste kapitan Čirikov?«
»Da, to sem jaz...«
»Je neki poročnik Dimitrij Ovcin med vašimi možmi?«
Čirikov je prikimal in hotel poročati, hotel je prinesiti pisanje in zemljevide. »Radnik je odklonil.« Javite poročniku Dimitriju Ovcinu, da ga pričakuje knez Jegor Aleksejevič Dolgorukij.«
Čirikov je zakašljal, pritisnil žepni robec na ustnice, poslal mornarja v oficirsko stavbo in nato truden odšel. Ovcin je skočil na plano.

»Jegor... moj Jegor!«
»Ali že veš, Jegor? Mi... mi smo odkrili novo deželo, Vitus Bering, ne Čirikov, je...«

»Jegor... moj Jegor!«
»Ali že veš, Jegor? Mi... mi smo odkrili novo deželo, Vitus Bering, ne Čirikov, je...«